

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

Καταγραφή οικονομικών στοιχείων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων
του νομού Αιτωλοακαρνανίας και στατιστική επεξεργασία αυτών

ΜΩΥΣΙΑΔΗ ΝΙΚ. ΝΑΝΤΙΕΖΝΤΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

ΜΕΓΑΡΙΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

Μ Ε Σ Ο Λ Ο Γ Γ Ι 2 0 1 3

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ

ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Π Τ Υ Χ Ι Α Κ Η Ε Ρ Γ Α Σ Ι Α

Καταγραφή οικονομικών στοιχείων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων του νομού
Αιτωλοακαρνανίας και στατιστική επεξεργασία αυτών

ΜΩΥΣΙΑΔΗ ΝΙΚ. ΝΑΝΤΙΕΖΝΤΑ (Α.Μ. 14682)

nantmoys@logistiki.teimes.gr

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

ΜΕΓΑΡΙΤΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ – ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις αποτελούν αναντίρρητα τη ραχοκοκαλιά της ελληνικής και παγκόσμιας οικονομίας. Οι σύγχρονες ΜΜΕ έχουν διεισδύσει πλέον σε όλους τους τομείς παραγωγής και εμπορίας και καλύπτουν ένα σεβαστό ποσοστό των συνολικών θέσεων εργασίας, ενώ παράλληλα αποτελούν το μεγαλύτερο κομμάτι της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Παρ' όλες τις αντιξοότητες και το δυσμενές οικονομικό περιβάλλον, που χαρακτηρίζεται από έλλειψη και ανεπάρκεια πρώτων υλών, οι ΜΜΕ συνεχίζουν να αποτελούν τη ζώσα δύναμη της οικονομίας. Από αυτό τον αγώνα όμως και δεδομένης της κρίσης που σημειώνεται τα τελευταία χρόνια, οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις δεν έχουν μείνει αλάβωτες, αντίθετα έχουν πληγεί αρκετά και έχουν οδηγηθεί σε πολλές περιπτώσεις στον 'όλεθρο'. Ειδικότερα στο νομό Αιτωλοακαρνανίας που μελετάμε στο παρόν βιβλίο, η δυσχέρεια των ΜΜΕ είναι εμφανής.

Η τρέχουσα εργασία ερευνά τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις του Νομού Αιτωλοακαρνανίας μελετώντας τα τελευταία δημοσιευμένα οικονομικά τους στοιχεία και κάνοντας παράλληλα στατιστική ανάλυση των δεδομένων αυτών, αφού πρώτα κάνει αναφορά στα γενικά χαρακτηριστικά των ΜΜΕ και στη σημασία τους γενικότερα, τόσο σε ελληνικό όσο και σε παγκόσμιο επίπεδο. Στόχος της συγκεκριμένης μελέτης είναι η καταγραφή μέρους της λίστας των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και των οικονομικών τους στοιχείων στο νομό μας όσο και η ανάλυση των στοιχείων αυτών με σκοπό να παρακολουθήσουμε την εξέλιξή και τη βιωσιμότητα τους ανάμεσα σε δύο διαχειριστικές περιόδους.

Στο πρώτο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις καταγράφοντας τα χαρακτηριστικά τους, τη σπουδαιότητα τους αλλά και διάφορα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα που σημειώνουν, ώστε ο αναγνώστης να έχει μια πλήρη εικόνα για το τι είναι τελικά Μικρομεσαία Επιχείρηση και ποιος είναι ο ρόλος της στο τρέχον οικονομικό περιβάλλον.

Στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται αναφορά στους ισολογισμούς και στα επιμέρους τμήματά του, ούτως ώστε να γίνει κατανοητή στη συνέχεια η ανάλυση που θα ακολουθήσει. Άλλωστε βασισμένη στους ισολογισμούς των εταιρειών λαμβάνει χώρα όλη η έρευνα. Εδώ εξηγούνται αναλυτικά όλες οι έννοιες που συναντάμε σε έναν ισολογισμό καθώς επίσης και το λόγο ύπαρξης του σε κάθε διαχειριστική περίοδο.

Στο τρίτο κεφάλαιο παρατίθενται οι πίνακες με ένα δείγμα Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων (Ανωνύμων και Περιορισμένης Ευθύνης Εταιρειών) και τα οικονομικά στοιχεία αυτών τη διαχειριστική περίοδο 2011. Στους πίνακες φαίνεται καθαρά η οικονομική κατάσταση των εταιρειών τόσο στην τρέχουσα διαχειριστική περίοδο, όσο και στην προηγούμενη.

Τέλος, στο τέταρτο κεφάλαιο της εργασίας, αναλύεται η έννοια της στατιστικής ως επιστήμης. Επιπροσθέτως γίνεται η στατιστική ανάλυση των δεδομένων του προηγούμενου κεφαλαίου δίνοντάς μας σαφή εικόνα της οικονομικής κατάστασης των ΜΜΕ και των αλλαγών που έχουν σημειωθεί σε αυτές μέσα σε μία διαχειριστική περίοδο.

Επισήμανση

Οι διαπιστώσεις, τα αποτελέσματα, τα συμπεράσματα και οι πιθανές προτάσεις της παρούσας Πτυχιακής Εργασίας, εκτός των αναφορών που σημειώνονται ως λήμματα, αποτελούν προσωπικές, θεωρητικές ή εμπειρικές διαπιστώσεις της φοιτήτριας που την επιμελήθηκε και δεν απηχούν κατ' ανάγκη τη γνώμη του εισηγητή εκπαιδευτικού ή του Εκπαιδευτικού Προσωπικού του τμήματος Λογιστικής ή του Α.Τ.Ε.Ι Μεσολογγίου.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (ΜΜΕ)

1.1 ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΜΕ	Σελ 11
1.2 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΜΜΕ	Σελ 13
1.3 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΜΕ	Σελ 15
1.4 ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ.....	Σελ 16
1.5 ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΜΕ	Σελ 18
1.6 ΤΑ ΜΜΕ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Σελ 19
1.7 ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Σελ 21
1.8 ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ	Σελ 26

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

2.1 ΓΕΝΙΚΑ	Σελ 29
2.2 ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Σελ 33
2.3 ΠΑΘΗΤΙΚΟ	Σελ 40

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΙΝΑΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	Σελ 42
---	--------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

4.1 ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ	Σελ 56
4.2 ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	Σελ 58
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	Σελ 88
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	Σελ 90

Θα ήθελα να αφιερώσω το παρόν σύγγραμμα

στην οικογένειά μου και να τους ευχαριστήσω για την όλη υποστήριξη και ενθάρρυνση που μου επέδειξαν καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω τον εισηγητή μου κ. Αθανάσιο Μεγαρίτη για την πολύτιμη βοήθειά του και την άψογη συνεργασία που είχαμε όλον αυτό τον καιρό

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία ασχολείται με τις Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις του νομού Αιτωλοακαρνανίας και ερευνά τη σπουδαιότητά τους ,το ρόλο τους, μελετώντας παράλληλα την πορεία τους μέσα σε δύο διαχειριστικές περιόδους.

Μετά τη μνεία που γίνεται για τις Μικρομεσαίες επιχειρήσεις γενικά, ερμηνεύεται η έννοια ‘ισολογισμός’ προκειμένου ο αναγνώστης να καταλάβει στη συνέχεια την ανάλυση που ακολουθεί.

Έπειτα γίνεται συλλογή ενός δείγματος Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων του νομού που αφορά Ανώνυμες Εταιρείες και Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης στις οποίες έχουμε άμεση πρόσβαση στα οικονομικά τους στοιχεία και ακολουθεί η συλλογή των ισολογισμών τους. Οι πίνακες του τρίτου κεφαλαίου καταγράφουν τις εταιρείες και τα δεδομένα των ισολογισμών τους.

Εν συνεχεία μέσω του προγράμματος SPSS γίνεται ανάλυση των δεδομένων αυτών, τα αποτελέσματα της οποίας απεικονίζονται σε πίνακες και γραφήματα. Μελετώντας τα στοιχεία αυτά βγάζουμε κάποια συμπεράσματα για την πορεία των εταιρειών μέσα σε αυτές τις δύο διαχειριστικές περιόδους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ (ΜΜΕ)

1.1 ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΜΜΕ

Κατά καιρούς έχουν γίνει αρκετές προσπάθειες απόδοσης ενός εννοιολογικού ορισμού της έννοιας «επιχείρηση», εφόσον κάθε ερευνητής και συγγραφέας προσεγγίζει διαφορετικά κατά καιρούς τον παραπάνω όρο. Σύμφωνα με τους Κ. Τζωρτζάκη και Α.Μ. Τζωρτζάκη επιχείρηση είναι μία οργανωμένη προσπάθεια ανθρώπων που αποσκοπεί με την ικανοποίηση των αναγκών των πελατών της, να μεγιστοποιήσει τα κέρδη της κατά επαναλαμβανόμενο τρόπο.

Στο ερώτημα πως ορίζονται οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις ωστόσο μπορούμε να απαντήσουμε μόνο αν λάβουμε υπόψη μας κάποια ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια όπως

- Μερίδιο της αγοράς
- Κεφάλαια
- Αριθμός εργαζομένων
- Προϋπολογισμός επιχείρησης
- Διοίκηση και Λήψη Αποφάσεων
- Τρόπος Χρηματοδότησης

Με βάση αυτά τα κριτήρια λοιπόν μια επιχείρηση θεωρείται μικρομεσαία όταν η διοίκηση ασκείται από τον ιδιοκτήτη της επιχείρησης ο οποίος έχει το γενικό έλεγχο της εταιρείας του και λαμβάνει αποκλειστικά όλες τις απαραίτητες αποφάσεις έχοντας σχετικά μικρό μερίδιο αγοράς καθώς επίσης περιορισμένους οικονομικούς πόρους και απασχολεί μικρό αριθμό εργαζομένων (λιγότερους από 250).

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση σύμφωνα με την επίσημη εφημερίδα των ευρωπαϊκών κοινοτήτων ως ΜΜΕ ορίζεται η ακόλουθη επιχείρηση που κατέχει τις ακόλουθες ιδιότητες :

- Απασχολεί μέχρι 250 άτομα
- Έχει ετήσιο κύκλο εργασιών που δεν υπερβαίνουν τα 40 εκατ. ευρώ
- Είτε έχει σύνολο ισολογισμού που δεν υπερβαίνει τα 27 εκατ. ευρώ

Ο ορισμός των μικρομεσαίων επιχειρήσεων επικαιροποιήθηκε προκειμένου να ληφθούν υπόψη οι οικονομικές εξελίξεις που έλαβαν χώρα μετά το 1996 (πληθωρισμός και αύξηση της παραγωγικότητας) καθώς και η εμπειρία που αποκτήθηκε.

Η μικρομεσαία επιχείρηση ανήκει στην κατηγορία των προσωπικών επιχειρήσεων για το λόγο ότι τα εξειδικευμένα διοικητικά στελέχη είναι περιορισμένα ενώ ο ιδιοκτήτης διευθυντής παίζει σημαντικό ρόλο στην επιτυχία ή αποτυχία της επιχείρησης.

Γενικά οι ΜΜΕ θεωρούνται ευέλικτες επιχειρήσεις, παρόλα αυτά όμως παρουσιάζουν μεγάλο δείκτη θνησιμότητας που οφείλεται στο αυξανόμενο μονοπώλιο των μεγάλων επιχειρήσεων. Ο ανταγωνισμός γίνεται ολοένα και μεγαλύτερος και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν εύκολα στις διοικητικές απαιτήσεις των μεγάλων επιχειρήσεων.

1.2 ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΜΜΕ

Η μικρομεσαία επιχείρηση σύμφωνα με τη σύσταση 2003/361 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περιλαμβάνει μία ομάδα επιχειρήσεων και συγκεκριμένα τα παρακάτω είδη

- Τη μεσαία επιχείρηση
- Τη μικρή επιχείρηση
- Την πολύ μικρή επιχείρηση

Τα βασικά χαρακτηριστικά του κάθε είδους ανάλογα με την κατηγορία είναι:

Μεσαία επιχείρηση

- Απασχολεί έως 250 εργαζόμενους
- Ο κύκλος εργασιών της είναι έως και 50 εκατ. ευρώ
- Ή ο συνολικός ισολογισμός της δεν υπερβαίνει τα 43 εκατ. ευρώ

Μικρή επιχείρηση

- Απασχολεί έως 50 εργαζόμενους
- Ο κύκλος εργασιών της είναι έως και 10 εκατ. ευρώ
- Ή ο συνολικός ισολογισμός της δεν υπερβαίνει τα 10 εκατ. ευρώ

Πολύ μικρή επιχείρηση

- Απασχολεί λιγότερο από 10 εργαζόμενους
- Ο κύκλος εργασιών της είναι έως και 2 εκατ. ευρώ
- Ή ο συνολικός ισολογισμός της δεν υπερβαίνει τα 2 εκατ. ευρώ

Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά γνωρίσματα των ΜΜΕ μπορούν να συνοψισθούν ως εξής:

1. Ο μικρός προϋπολογισμός τους καθιστά αδύνατη την πρόληψη ικανού διοικητικού προσωπικού.
2. Μεγαλύτερη επίδραση στη λήψη αποφάσεων έχουν οι προσωπικές σχέσεις παρά η οργανωτική δομή της επιχείρησης.
3. Ο επιχειρηματίας στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις είναι συνήθως ο ιδιοκτήτης με συνέπεια να συγχέεται η συμπεριφορά του με τους σκοπούς της επιχείρησης.
4. Τα προϊόντα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων δεν είναι ιδιαίτερα ανταγωνιστικά, και αυτό οφείλεται στη δραστηριοποίηση του επιχειρηματία και όχι στην ποιότητα και την τιμή των προϊόντων τα οποία είναι απόρροια της δουλειάς του επιχειρηματία.
5. Παράγουν προϊόντα που δεν απαιτούν μεγάλες τεχνολογικές εξελίξεις και απευθύνονται σε κοινό με χαμηλό εισόδημα κατά βάση.
6. Δεν έχουν την ευχέρεια λήψης τυποποιημένων επιχειρηματικών αποφάσεων που είναι απαραίτητες για την αντιμετώπιση των καθημερινών πρακτικών προβλημάτων.
7. Απασχολούν σχεδόν κατά το ήμισυ το βιομηχανικό εργατικό δυναμικό της χώρας.

1.3 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΩΝ ΜΜΕ

1. Χαρακτηρίζονται από ευελιξία, λόγω του μικρού τους μεγέθους προσαρμόζονται πιο εύκολα σε οποιαδήποτε αλλαγή είτε κοινωνική είτε οικονομική σε αντίθεση με τις μεγάλες εταιρείες (πολυεθνικές). Δεν χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερα γραφειοκρατικές δομές και ως εκ τούτου μπορούν να ελίσσονται ταχύτερα και ευκολότερα σε οποιαδήποτε μεταβολή επιτυγχάνοντας συντονισμένες ενέργειες με ιδιαίτερα εφικτό τρόπο.
2. Σημειώνουν ιδιαίτερη ενδοεπιχειρηματική ανάπτυξη, εφόσον καθιστούν πιο εύκολη την εύρεση και υλοποίηση καινοτόμων ιδεών από νέους επιχειρηματίες που ζητούν επαγγελματική αποκατάσταση.
3. Καθιστά ευκολότερη την υιοθέτηση νέων τεχνολογιών με αποτέλεσμα να σημειώνεται βελτίωση της παραγωγικότητας της μικρής και μεσαίας κλίμακας σε σχέση με τη μαζική παραγωγή.
4. Λόγω του μικρού τους μεγέθους κάθε πληροφορία ρέει γρηγορότερα και καλύτερα.
5. Η Ελλάδα είναι κυριολεκτικά η χώρα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, αφού οι επιχειρήσεις με λιγότερα από 100 άτομα προσωπικό αποτελούν το 99,8% του συνόλου των επιχειρήσεων και απασχολούν περίπου 60% του εργατικού δυναμικού του δευτερογενή και τριτογενή τομέα ως εκ τούτου δημιουργούν περισσότερες θέσεις εργασίας.
6. Συντελούν στη διατήρηση του ελεύθερου ανταγωνισμού λόγω του μεγάλου τους αριθμού.
7. Αξιοποιούν κατά τον καλύτερο τρόπο τις διαθέσιμες πρώτες ύλες σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.
8. Συντελούν στη μείωση της ανεργίας με την απασχόληση μεγάλου αριθμού εργαζομένων.

9. Συμβάλλουν στην αποκέντρωση και τη δημιουργία θέσεων εργασίας στην περιφέρεια, επειδή εγκαθίστανται εύκολα και σε περιοχές που δεν υπάρχει επαρκής βιομηχανική υποδομή και δημιουργούνται από άτομα της περιοχής.

1.4 ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

1. Χαρακτηριστικό των μικρομεσαίων επιχειρήσεων είναι ότι έχουν έλλειψη από υψηλά εξειδικευμένο προσωπικό και αυτό οφείλεται είτε στους περιορισμένους χρηματικούς τους πόρους είτε στην τακτική του ιδιοκτήτη της μικρομεσαίας επιχείρησης η οποία μπορεί να βασίζεται σε ένα αυταρχικό μοντέλο διοίκησης, γι' αυτό και ο υπεύθυνος θα πρέπει να είναι άτομο δημιουργικό και εργατικό.
2. Λόγω της συγκέντρωσης εξουσίας στο πρόσωπο ενός ατόμου δημιουργείται και δυσκολία στον προγραμματισμό για το μέλλον.
3. Η μεγάλη πλειονότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων λειτουργεί τοπικά και έχει περιορισμένες δυνατότητες αύξησης του μεγέθους τους σε αντίθεση με τους μεγάλους ανταγωνιστές οι οποίοι έχουν πρόσβαση σε μεγάλες αγορές και αναζητούν καινοτόμες ιδέες μέσω της επαφής τους με πελάτες διαφορετικών απαιτήσεων, κουλτούρας και πολιτισμικών χαρακτηριστικών.
4. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν εύκολα θύματα του σκληρού ανταγωνισμού μεταξύ των κεφαλαίων.
5. Οι περιορισμένοι πόροι δημιουργούν μεγάλες δυσκολίες στο να ανταγωνιστούν επί ίσοις όροις με τις μεγάλες παγκοσμιοποιημένες επιχειρήσεις οι οποίες μπορούν άνετα να χρηματοδοτηθούν από πιστωτικά ιδρύματα (τράπεζες) προκειμένου να δαπανήσουν μεγάλα ποσά για την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, παραγωγή προϊόντων και διαφήμιση των προϊόντων αυτών.

6. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην Ελλάδα αλλά και παγκοσμίως έχουν δυσκολίες πρόσβασης στο τραπεζικό σύστημα λόγω του υψηλού κινδύνου που τις χαρακτηρίζει, περιορισμένη πρόσβαση στις κεφαλαιαγορές, με αποτέλεσμα να καταλήγουν στο βραχυπρόθεσμο δανεισμό και στις πιστώσεις των προμηθευτών για να καλύψουν τις αυξημένες ανάγκες τους για κεφάλαιο κίνησης. Λίγες είναι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις που εφαρμόζουν τη χρηματοδοτική μίσθωση (leasing), τη σύμβαση πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) και το επιχειρηματικό κεφάλαιο υψηλού κινδύνου (venture capital) ως εναλλακτικές λύσεις εξεύρεσης κεφαλαίων. Κατά συνέπεια, οι επιχειρήσεις αυτές έχουν μεγάλη δυσκολία στην ανάπτυξη επενδυτικών προγραμμάτων μεγάλης εμβέλειας.
7. Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις δεν χρησιμοποιούν στρατηγικό προγραμματισμό καθώς και άλλες τεχνικές σύγχρονης διοίκησης, όπως στρατηγικές συμμαχίες, ολική ποιότητα παραγωγής, ανταγωνιστική σύγκριση και μέτρηση ικανοποίησης πελατών. Υστερούν επίσης των μεγάλων επιχειρήσεων στο μάρκετινγκ, στην ανάπτυξη εξαγωγικής δραστηριότητας, σε έρευνα και ανάπτυξη, στην αποτελεσματική χρήση εξωτερικών πηγών πληροφόρησης, στην πρόσβαση στις πηγές παραγωγής πρώτων υλών και στις συνεργασίες. Έχουν υψηλά ποσοστά δημιουργίας νέων επιχειρήσεων, αλλά και υψηλά ποσοστά θνησιμότητας (50%) ιδιαίτερα κατά τα πρώτα 3-5 έτη της ζωής τους.

1.5 ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΜΕ

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελούν ένα καθόλα σημαντικό κεφάλαιο τόσο για την ελληνική όσο για την παγκόσμια οικονομία. Σύμφωνα με τον Liikaken¹ «.....Η επιχειρηματικότητα και οι μικρές επιχειρήσεις, αποτελούν ιδίως για την ευρωπαϊκή οικονομία βασική πηγή θέσεων απασχόλησης και καινοτομίας. Γύρω στα 25 εκατομμύρια μικρομεσαίες επιχειρήσεις στην Ευρώπη προσφέρουν πάνω από τα 2/3 του συνόλου των θέσεων απασχόλησης στον ιδιωτικό τομέα. Αυτό σημαίνει ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις απασχολούν πάνω από 100 εκατομμύρια άτομα. Στις πιο δυναμικές μικρομεσαίες επιχειρήσεις αντιστοιχεί περίπου το 80% των θέσεων εργασίας που δημιουργούνται.» Στην ίδια ακριβώς λογική το ευρωπαϊκό συμβούλιο (2000) χαρακτηρίζει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις ως τη ραχοκοκαλιά της ευρωπαϊκής οικονομίας. Οι επιχειρήσεις αυτές αντιπροσωπεύουν το μεγαλύτερο και δυναμικότερο κομμάτι της επιχειρηματικής δραστηριότητας με τους υψηλότερους ρυθμούς ανάπτυξης. Συνεπώς η σημαντικότητά τους πηγάζει από τη συμβολή τους στην τόνωση και αύξηση της απασχόλησης. Επιπροσθέτως σπουδαίο ρόλο παίζει το ότι πάνω από το 50% της προστιθέμενης αξίας οφείλεται στην επιχειρηματική δραστηριότητα των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στις χώρες μέλη της ΟΟΣΑ. Τέλος σημαντικό φαίνεται να είναι το γεγονός ότι οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις φθάνουν περίπου στα ¾ του συνολικού αριθμού των επιχειρήσεων παγκοσμίως αλλά και σε ευρωπαϊκό επίπεδο πάνω από το 99% των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης συγκαταλέγονται στις λεγόμενες μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

---

¹ Ευρώπη-Επιχείρηση: ο νέος ορισμός των ΜΜΕ, Liikaken (2004)

1.6 ΤΑ ΜΜΕ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Η κατάσταση των μικρομεσαίων επιχειρήσεων στο νομό Αιτωλοακαρνανίας θεωρείται κρίσιμη τα τελευταία χρόνια, εφόσον έχει σημειωθεί στο Επιμελητήριο δραματική μείωση στις ενάρξεις των εταιρειών. Τόσο η οικονομική κρίση όσο το φαινόμενο της «αποαγροτοποίησης» που σημειώνεται το τελευταίο διάστημα τείνουν να αποδυναμώσουν τελείως την ανάπτυξη στην περιοχή. Η έλλειψη ρευστότητας στην αγορά εξακολουθεί να είναι ασφυκτική οδηγώντας σε απολύσεις αλλά και λουκέτα. Οι τράπεζες δε αρνούνται να δανειοδοτήσουν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις παρατείνοντας έτσι τις οικονομικές δυσκολίες.

«.....Επιπρόσθετα, στο νομό μας υπάρχει ένα ακόμα ζήτημα, καθώς υφίσταται η συνεχιζόμενη επί σειρά ετών αποαγροτοποίηση, χωρίς παράλληλα να έχει επενδυθεί ο όποιος πλούτος σε άλλες παραγωγικές δραστηριότητες, αλλά ούτε εδόθη κατεύθυνση και εκπαίδευση στο ανθρώπινο δυναμικό, ώστε και πάλι να καταστεί παραγωγικό. Αναφερόμαστε στο μεγαλύτερο νομό της χώρας, με τους πιο πολλούς αγρότες και (ειδικά) κτηνοτρόφους αναλογικά, που όμως, λόγω μη ανάπτυξης, απλά τώρα χάνουν τα εισοδήματά τους που προέρχονται από τις ενισχύσεις, χωρίς να μπορούν να τα αναπληρώσουν.....».(Τσιχριτζής Π. (2013) Ναυτεμπορική)

Με βάση τα στοιχεία της έρευνας πεδίου της ΠΑΕΠ² που πραγματοποιήθηκε το 2003 σε αντιπροσωπευτικό δείγμα επιχειρήσεων όλης της χώρας, στο νομό Αιτωλοακαρνανίας, δραστηριοποιούνται 11.245 ιδιωτικές επιχειρήσεις. Τα αποτελέσματα για το νομό Αιτωλοακαρνανίας προκύπτουν από την έρευνα που διενεργήθηκε σε 77 επιχειρήσεις του νομού. Η συντριπτική πλειοψηφία των επιχειρήσεων (86,9%) έχουν ετήσιο τζίρο λιγότερο από 0,15 εκατομμύρια ευρώ ενώ αναφορικά με τη διάρθρωση των επιχειρήσεων με βάση τον αριθμό των απασχολούμενων παρατηρούμε ότι στο 47,1% των επιχειρήσεων απασχολεί ένα μόνο άτομο, κατά συνέπεια στο νομό αυτό συναντάμε υψηλά ποσοστά αυτοαπασχόλησης. Οι περισσότερες επιχειρήσεις του νομού δραστηριοποιούνται στους κλάδους του εμπορίου (38,3%), των ξενοδοχείων-εστιατορίων (26,3%), των κατασκευών (14,3%) και των

---

² Πρατήριο Απασχόλησης Ερευνητική - Πληροφορική

μεταποιητικών βιομηχανιών (7,0%). Με πολύ μικρά ποσοστά ακολουθούν οι κλάδοι των μεταφορικών δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού συνόλου (2,8%). Ο κλάδος του εμπορίου συγκεντρώνει μεν τα υψηλότερα ποσοστά στο νομό Αιτωλοακαρνανίας υπολείπεται όμως σε σχέση με το σύνολο της χώρας που εκπροσωπείται με ποσοστό 40,5%. Χαμηλότερα ποσοστά σε σχέση με το σύνολο της χώρας συγκεντρώνουν και οι κλάδοι της μεταποίησης, της διαχείρισης ακίνητης περιουσίας και των άλλων δραστηριοτήτων παροχής υπηρεσιών. Αντίθετα οι κλάδοι των ξενοδοχείων-εστιατορίων, των κατασκευών και των μεταφορών εμφανίζονται με ποσοστά υψηλότερα του συνόλου της χώρας. Η πλειοψηφία των επιχειρήσεων που έχει τζίρο μέχρι 0,15 εκατομμύρια ευρώ δραστηριοποιείται στον κλάδο του εμπορίου 32,3% ενώ οι κλάδοι των ξενοδοχείων-εστιατορίων εκπροσωπούνται σε αυτό το κλιμάκιο τζίρου με ποσοστό 29%, και των κατασκευών με 16,1%. Οι κλάδοι της εκπαίδευσης και της υγείας, οι οποίοι όπως έδειξε η παρούσα έρευνα κατέχουν μικρά ποσοστά στην κατά κλάδο διάρθρωση των επιχειρήσεων στους περισσότερους νομούς της χώρας, δεν εκπροσωπούνται στο νομό Αιτωλοακαρνανίας. Το γεγονός αυτό είναι αιτιολογημένο δεδομένου ότι οι δραστηριότητες που εντάσσονται σε αυτούς τους κλάδους έχουν συχνότερα δημόσιο παρά ιδιωτικό χαρακτήρα.

Στον Πίνακα 1 παρουσιάζεται η κλαδική διάρθρωση των επιχειρήσεων του νομού Αιτωλοακαρνανίας.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Κλάδοι οικονομικής δραστηριότητας	Αριθμός επιχειρήσεων	Ποσοστό
Γεωργία / Κτηνοτροφία	2	0,0%
Ορυχεία και λατομία	2	0,0%
Μεταποιητικές βιομηχανίες	786	7,0%
Κατασκευές	1.611	14,3%
Χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή οχημάτων	4.306	38,3%
Ξενοδοχεία, εστιατόρια	2.954	26,3%
Μεταφορές, αποθήκευση	635	5,6%

και επικοινωνίες		
Διαχείριση ακίνητης περιουσίας, εκμισθώσεις, εμπορικές δραστηριότητες	631	5,6%
Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών υπέρ του κοινωνικού συνόλου και άλλων υπηρεσιών κοινωνικού ή ατομικού χαρακτήρα	319	2,8%
Σύνολο	11.245	100%

Πηγή : Έρευνα πεδίου ΠΑΕΠ 2003

1.7 ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Ανώνυμη εταιρεία είναι η με νομική προσωπικότητα εμπορική εταιρεία, της οποίας το κεφάλαιο διαιρείται σε ισότιμα και μεταβιβάσιμα μερίδια και της οποίας οι εταίροι ευθύνονται μόνο μέχρι του ποσού της εισφοράς τους.

Πρόκειται για την κατ' εξοχήν κεφαλαιουχική εταιρεία, για την οποία τα πρόσωπα των εταίρων δεν έχουν καμία σημασία. Αντίθετα ιδιαίτερη σημασία έχει το κεφάλαιο της, το οποίο διαιρείται σε ίσα μεταξύ τους μερίδια, τις μετοχές.

Η Α.Ε. είναι εμπορική εταιρεία σύμφωνα με ειδική διάταξη του νόμου, ανεξάρτητα από το εάν ο σκοπός της είναι εμπορικός ή όχι.

Η επωνυμία της Α.Ε. σχηματίζεται από το είδος της επιχείρησης την οποία ασκεί. Είναι δυνατόν να συμπεριλαμβάνονται σ' αυτήν και το όνομα του φυσικού προσώπου ή η επωνυμία άλλης εταιρείας.

Ιστορικά η Α.Ε. εμφανίζεται σε πρωτόγονη μορφή. Οι πρώτες εταιρείες όμως που πλησιάζουν έντονα τη σημερινή μορφή της Α.Ε. εμφανίζονται το ΙΖ' αιώνα και έχουν ως δραστηριότητα τον αποικισμό και το θαλάσσιο εμπόριο.

Σύναψη καταστατικού

Το καταστατικό είναι η σύμβαση μεταξύ δύο ή περισσότερων φυσικών ή νομικών προσώπων, των ιδρυτών, που καταρτίζεται οπωσδήποτε με συμβολαιογραφικό έγγραφο και περιέχει τις εταιρικές συμφωνίες.

Υπάρχουν ορισμένα στοιχεία τα οποία το καταστατικό πρέπει να περιέχει οπωσδήποτε:

- Η επωνυμία της εταιρείας
- Ο σκοπός της
- Η έδρα της, που πρέπει υποχρεωτικά να είναι δήμος ή κοινότητα της Ελληνικής επικράτειας
- Η διάρκεια της, μιας και η διάρκεια της είναι περιορισμένη
- Το ύφος και ο τρόπος καταβολής του εταιρικού κεφαλαίου
- Το είδος των μετοχών καθώς και η ονομαστική τους αξία

Πρέπει επίσης να περιέχονται στο καταστατικό της Α.Ε. διατάξεις:

- Για τη μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες ή ανωνύμων σε ονομαστικές
- Για τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

- Για τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των Γενικών Συνελεύσεων
- Για τους ελεγκτές
- Για τα δικαιώματα των μετόχων
- Για τον ισολογισμό και τη διάθεση των κερδών
- Για τη λύση της εταιρείας και την εκκαθάριση της περιουσίας της.

Είναι τέλος απαραίτητο, να αναφέρονται στο καταστατικό τα ατομικά στοιχεία των προσώπων που το έχουν υπογράψει, καθώς και το συνολικό ποσό των δαπανών που απαιτήθηκαν για τη σύσταση της εταιρείας.

Εκτός από τα στοιχεία αυτά, τα οποία όπως είπαμε είναι υποχρεωτικά για την εγκυρότητα του καταστατικού μπορούν να περιέχονται και πολλά άλλα. Τα στοιχεία αυτά συνήθως αφορούν τα όργανα της εταιρείας, τα δικαιώματα των μετόχων, τη λύση και την εκκαθάριση της εταιρείας.

Πλεονεκτήματα – Μειονεκτήματα ΑΕ

Οι Ανώνυμες Εταιρείες λόγω των πλεονεκτημάτων που παρουσιάζουν γνώρισαν μεγάλη ανάπτυξη παγκοσμίως. Είναι ο πλέον κατάλληλος τύπος εταιρείας όταν απαιτούνται μεγάλα κεφάλαια για την επίτευξη του επιχειρηματικού σκοπού τα οποία μπορούν να εισφερθούν από πολλούς, χιλιάδες ίσως, μετόχους. Η ευκολία άλλωστε μεταβίβασης της εταιρικής συμμετοχής και η αποδέσμευση με αυτό τον τρόπο του μετόχου-επενδυτή λειτουργεί θετικά στην προσέλκυση των νέων επενδυτών.

Το χρηματιστήριο αποτελεί ίσως το πλέον χαρακτηριστικό παράδειγμα όπου οι μετοχές Ανωνύμων Εταιριών, διαπραγματεύονται ελεύθερα και κάθε επενδυτής μπορεί να κατευθύνει τα κεφάλαιά του σε συγκεκριμένες επιλογές. Η απόκτηση των μετοχών αποτελεί επενδυτική πράξη μακροπρόθεσμου ορίζοντα, που επιτελείται μετά από

λεπτομερή εξέταση των χαρακτηριστικών της εταιρείας και την ανάλυση της δυνατότητάς της να δημιουργεί ικανό κέρδος.

Από το πλεονέκτημα συγκέντρωσης μεγάλων κεφαλαίων προκύπτει αρκετές φορές και το πρόβλημα της δημιουργίας τεράστιων επιχειρήσεων με δυνατότητες ελέγχου σημαντικού μέρους της αγοράς όπου δραστηριοποιούνται. Οι μονοπωλιακές – ολιγοπωλιακές αγορές λειτουργούν αρνητικά για καταναλωτές και εργαζόμενους και συχνά λειτουργούν ως ρυθμιστές των πολιτικών εξελίξεων.

Επίσης από 1/1/2003 γενικά δεν αποτελεί τεκμήριο (για σκοπούς φορολογίας εισοδήματος των ιδρυτών-μετόχων) η αγορά επιχειρήσεων, η συμμετοχή σε αυξήσεις κεφαλαίων οποιασδήποτε μορφής εταιρειών.

Αν και ο σπουδαιότερος λόγος ίδρυσης μιας Ανώνυμης Εταιρείας είναι η συγκέντρωση μεγάλου αριθμού κεφαλαιούχων, στην Ελλάδα η επιλογή αυτού του τύπου στην ίδρυση μικρών οικογενειακών επιχειρήσεων έγινε σχεδόν καθολική. Η πλειονότητα των Α.Ε. σήμερα είναι μικρές επιχειρήσεις οικογενειακού χαρακτήρα με συγκεντρωμένες τις μετοχές και τη διοίκηση στα χέρια μίας οικογένειας ή ενός ατόμου (μονοπρόσωπη εταιρεία). Ο πλέον κατάλληλος τύπος σε αυτή την περίπτωση θα ήταν μια προσωπική εταιρεία ή μια Ε.Π.Ε. σε περίπτωση που έπρεπε να εξασφαλιστεί η προσωπική περιουσία των επενδυτών.

Αυτές οι εταιρείες δεν αντλούν κανένα όφελος από τα πλεονεκτήματα των Α.Ε. εκτός μόνο από την μεταβίβαση των μετοχών (άρα και της επιχείρησης) σε τρίτους ή σε μέλη της οικογένειας με μικρή φορολογία. Έναντι αυτού του πλεονεκτήματος έχουν να αντιμετωπίσουν καθημερινά υποχρεώσεις και δαπάνες (δημοσιότητα, ελεγκτές, πρακτικά, λογιστήριο κτλ).

Η ελλιπής προστασία του μικροεπενδυτή και η μικρή δυνατότητα που του παρέχεται για συμμετοχή και έλεγχο στα πεπραγμένα της Ανώνυμης Εταιρείας αποτελεί ακόμη ένα μειονέκτημά της. Είναι πρακτικά αδύνατον ένας κάτοχος μικρού αριθμού μετοχών να προστατεύσει αποτελεσματικά τα συμφέροντα του, σε περίπτωση μη ικανής διοίκησης.

Αλλά ακόμη και αν πολλοί μικρομέτοχοι (σε περίπτωση μεγάλης διασποράς των μετοχών) δημιουργήσουν μια κοινή συνιστώσα πίεσης είναι εξαιρετικά δύσκολο να

καταφέρουν κάτι έναντι της διοίκησης, όσο φαύλη και αποτυχημένη και αν είναι. Άλλωστε τα παγκόσμια σκάνδαλα τύπου Enron έδειξαν ότι η διοίκηση μιας εταιρείας μπορεί ακόμη και με σύμπραξη "ανεξάρτητων συνεργατών" να αποκρύψει την αλήθεια στους τρίτους.

Επιγραμματικά τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα μιας Ανώνυμης Εταιρείας είναι:

Πλεονεκτήματα:

- Ευθύνη των μετοχών μέχρι του ύψους του καταβεβλημένου κεφαλαίου.
- Όργανα διοίκησης και ελέγχου κατάλληλα για μεγάλες επιχειρήσεις.
- Ευχέρεια εύκολης μεταβίβασης των μετοχών.
- Δυνατότητα συγκέντρωσης μεγάλων κεφαλαίων με συμμετοχή πολλών επενδυτών και μείωση του επιχειρηματικού κινδύνου.
- Σταθερότητα και μακροχρόνια προοπτική που δεν επηρεάζεται από τον θάνατο κάποιου μετόχου.
- Δυνατότητα εισαγωγής στο Χρηματιστήριο.

Μειονεκτήματα:

- Υψηλότερη φορολογία (συγκριτικά με τις προσωπικές εταιρείες).
- Απρόσωπος χαρακτήρας και περιορισμένη ευθύνη προς τρίτους.
- Μεγαλύτερο κόστος λογιστικής παρακολούθησης.
- Υποχρεωτική τήρηση βιβλίων τρίτης κατηγορίας.
- Υψηλό πάγιο κόστος συντήρησης (δημοσιεύσεις, ελεγκτές κλπ).

1.8 ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΕΝΗΣ ΕΥΘΥΝΗΣ

Εταιρεία περιορισμένης ευθύνης ονομάζεται η νομικής προσωπικότητας εμπορική εταιρεία της οποίας το κεφάλαιο διαιρείται σε ισότιμα μερίδια που δεν μπορούν να παρασταθούν με μετοχές και της οποίας οι εταίροι ευθύνονται μέχρι του ποσού εισφοράς τους.

Η Ε.Π.Ε αποτελεί νομικό πρόσωπο και για τις εταιρικές της υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η εταιρεία με την περιουσία της. Το εταιρικό κεφάλαιο της Ε.Π.Ε είναι διαιρεμένο σε ίσα εταιρικά μερίδια που το καθένα θα πρέπει να έχει ονομαστική αξία, τα οποία όμως, σε αντίθετη περίπτωση με το τι γίνεται με τις μετοχές της Ανώνυμης Εταιρείας, δεν επιτρέπεται να παρασταθούν με αξιόγραφα (μετοχές).

Για τη σύσταση της Ε.Π.Ε. δεν απαιτείται άδεια κάποιας αρχής, όπως συμβαίνει στην Ανώνυμη Εταιρεία, αλλά η σύνταξη εταιρικής σύμβασης (καταστατικό/ εταιρικό), που καταρτίζεται μόνο με συμβολαιογραφικό έγγραφο.

Κοινά χαρακτηριστικά της Ε.Π.Ε. και της Ανώνυμης Εταιρείας είναι για παράδειγμα η συνέλευση των εταίρων, η περιορισμένη ευθύνη των μελών της εταιρείας μέχρι του ποσού της εισφοράς τους, η υποχρεωτική τήρηση βιβλίων Γ' κατηγορίας κ.λ.π. Βασική διαφορά της Ε.Π.Ε. με την Ανώνυμη Εταιρεία, πέραν του τρόπου εκφράσεως του εταιρικού κεφαλαίου είναι η μη ύπαρξη μεγάλου κεφαλαίου.

Έννοια, Επωνυμία, Σκοπός

Η Ε.Π.Ε. χαρακτηρίζεται ως εταιρεία με περιορισμένη ευθύνη των μελών έναντι των εταιρικών υποχρεώσεων, δηλαδή οι εταίροι ευθύνονται μέχρι το ύψος της εισφοράς τους ενώ η εταιρεία ευθύνεται με το σύνολο της περιουσίας της, ακόμα τα εταιρικά μερίδια δεν μπορούν να παρασταθούν με μετοχές.

Η επωνυμία της Ε.Π.Ε. σχηματίζεται είτε από το όνομα ενός ή περισσότερων εταίρων ή προσδιορίζεται από το αντικείμενο της επιχείρησης που ασκείται από αυτή. Είναι εμπορική και αν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορική επιχείρηση, δηλαδή με τυπικό κριτήριο είναι εμπορική εταιρεία, όπως συμβαίνει με τις Ανώνυμες Εταιρείες.

Τα μέλη αυτής δεν αποκτούν την εμπορική ιδιότητα λόγω της συμμετοχής τους στην εταιρεία, αλλά αυτή η ιδιότητα αποκτάται όταν ο εταίρος έχει ενεργό συμμετοχή

στις εργασίες της εταιρείας, για παράδειγμα είναι είναι διαχειριστής. Οι εταίροι της Ε.Π.Ε. δεν είναι έμποροι και αν ακόμη διορίστηκαν εκπρόσωποι της εταιρείας. Στην περίπτωση αυτή οι εταίροι ενεργούν εμπορικές πράξεις στο όνομα της εταιρείας και όχι στο δικό τους, έτσι δεν αποκτούν την εμπορική ιδιότητα από τις ενέργειες αυτές. Η Ε.Π.Ε. μπορεί να ασκήσει οποιαδήποτε εργασία.

Βασικά Χαρακτηριστικά των Ε.Π.Ε

- Η διαίρεση του κεφαλαίου σε “μερίδες συμμετοχής” κάθε μία εκ των οποίων αποτελείται από εταιρικά μερίδια, από τα οποία το καθένα δε μπορεί να είναι μικρότερο των τριάντα ευρώ.
- Συγκεκριμένοι όροι δημοσιότητας κατά την ίδρυσή της αλλά και καθ’ όλη τη διάρκεια της ζωής της.
- Η ορισμένη διάρκειά της.
- Η περιορισμένη ευθύνη των εταίρων.
- Η λήψη αποφάσεων κατά πλειοψηφία πλέον του μισού του όλου αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν πλέον του μισού του όλου εταιρικού κεφαλαίου.
- Η ύπαρξη δύο οργάνων διοίκησης, της Γενικής Συνέλευσης των εταίρων και του διαχειριστή ή διαχειριστών.

Αν και οι βασικές διατάξεις που καθορίζουν τις Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης τις κατατάσσουν στις κεφαλαιουχικές εταιρείες, υπάρχουν αρκετές διατάξεις που τις συναντάμε μόνο στις προσωπικές εταιρείες, όπως:

- Για να ληφθούν αποφάσεις στη Συνέλευση των εταίρων δεν απαιτείται μόνο πλειοψηφία του εκπροσωπούμενου κεφαλαίου αλλά και πλειοψηφία των εταίρων.
- Το καταστατικό μπορεί να περιλαμβάνει διατάξεις για το δικαίωμα των εταίρων να εξέλθουν από την εταιρεία, υπό ορισμένες προϋποθέσεις.

- Με αίτηση του διαχειριστή ή εταίρου, το δικαστήριο μπορεί να αποκλείσει από την εταιρεία έναν ή περισσότερους των εταίρων, εφόσον υπάρχει σοβαρός λόγος.
- Η δυνατότητα να συμπεριληφθούν στο καταστατικό διατάξεις που χαρακτηρίζουν τις προσωπικές εταιρείες, όπως η λύση της εταιρείας λόγω θανάτου εταίρου.
- Η εταιρεία εκπροσωπείται και διοικείται από το διαχειριστή ή τους διαχειριστές.

Μειονεκτήματα – Πλεονεκτήματα Ε.Π.Ε

Οι εταιρείες περιορισμένης ευθύνης γνώρισαν μεγάλη ανάπτυξη παγκοσμίως και η χρήση τους είναι διαδεδομένη τόσο σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσο και αλλού.

Δυστυχώς στην Ελλάδα η επιλογή αυτού του τύπου εταιρειών δεν γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη, με αποτέλεσμα να υπάρχουν σήμερα χιλιάδες μικρές, οικογενειακές ανώνυμες εταιρείες, που η επιλογή του τύπου της Εταιρείας Περιορισμένης Ευθύνης θα ήταν πιο επιτυχής.

Η συμμετοχή σε ΕΠΕ (καταβολή κεφαλαίου) ή η συμμετοχή σε αυξήσεις κεφαλαίων από 1/1/2003 δεν αποτελεί τεκμήριο (για σκοπούς φορολογίας εισοδήματος των ιδρυτών – εταίρων).

Πλεονεκτήματα ΕΠΕ

- Ευθύνη των εταίρων μέχρι του ύψους του καταβεβλημένου κεφαλαίου.
- Ευέλικτη διοίκηση χωρίς διαδικασίες μέσω του διαχειριστή.\
- Ιδανική επιλογή για μικρές οικογενειακές επιχειρήσεις οι οποίες λόγω έντασης απασχολούμενου κεφαλαίου πρέπει να προστατέψουν την περιουσία των εταίρων.

Μειονεκτήματα ΕΠΕ

- Υψηλότερη φορολογία (συγκριτικά με τις προσωπικές εταιρείες).
- Απρόσωπος σχετικά χαρακτήρας.
- Υποχρεωτική τήρηση βιβλίων τρίτης κατηγορίας.
- Υψηλότερο πάγιο κόστος παρακολούθησης και διαχείρισης (δημοσιεύσεις, λογιστήριο κλπ.).
- Δυσκολία συγκέντρωσης μεγάλου εταιρικού κεφαλαίου.
- Δεν υπάρχει (σε σύγκριση με τις Ανώνυμες Εταιρείες) η δυνατότητα δημόσιας συγγραφής και εισαγωγής στα χρηματιστήρια, με σκοπό την άντληση κεφαλαίων από το ευρύ κοινό.
- Υπάρχει δυνατότητα μεταβίβασης της εταιρείας αλλά με υψηλή φορολογία (μεταβίβαση μεριδίων).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΙ

2.1 ΓΕΝΙΚΑ

Ο ισολογισμός είναι η κύρια οικονομική κατάσταση που απεικονίζει σε μια δεδομένη στιγμή (συνήθως 31/12 ή 30/06 κάθε έτους) σαν φωτογραφία την οικονομική κατάσταση της επιχείρησης.

Αποτελείται από δύο στήλες. Η πρώτη ονομάζεται Ενεργητικό και η δεύτερη Παθητικό.

Στο αριστερό μέρος του ισολογισμού βλέπουμε τα στοιχεία του Ενεργητικού, τα οποία αποτελούν τα μέσα δράσης της επιχείρησης, δηλαδή τα περιουσιακά στοιχεία που έχει η επιχείρηση για να δρα στην αγορά της.

Στο δεξί μέρος του ισολογισμού βλέπουμε τα στοιχεία του Παθητικού και πιο συγκεκριμένα τα στοιχεία της Καθαρής Θέσης ή ίδιων κεφαλαίων, όπως αλλιώς ονομάζεται η καθαρή θέση (τα οποία περιλαμβάνουν το σύνολο των υποχρεώσεων της επιχείρησης προς τους φορείς της) και επιπλέον τα στοιχεία των Υποχρεώσεων (τα οποία περιλαμβάνουν το σύνολο των υποχρεώσεων της επιχείρησης προς τρίτα πρόσωπα).

Ιδιότητες Ισολογισμού

- Ένας ισολογισμός θα πρέπει να είναι ειλικρινής, δηλαδή να αναγράφει τα πραγματικά στοιχεία της επιχείρησης.
- Να είναι σαφής δηλαδή η ονοματολογία των περιουσιακών του στοιχείων να εκφράζεται με σαφήνεια.
- Να μην έχει συμψηφισμούς ανόμοιων περιουσιακών στοιχείων.
- Τα στοιχεία του Ισολογισμού να κατατάσσονται σε ομοειδής κατηγορίες σύμφωνα με το ΕΓΛΣ³

Ο Ισολογισμός συντάσσεται στο τέλος κάθε διαχειριστικής χρήσης και φυσικά μετά την σύνταξη της απογραφής.

Είδη ισολογισμών

Ανάλογα με το μέγεθος της Καθαρής Θέσης (ή Καθαρή Περιουσία) μιας οικονομικής μονάδας διακρίνουμε τρία διαφορετικά είδη Ισολογισμών και πιο συγκεκριμένα το Θετικό, τον Αρνητικό και τον Ουδέτερο Ισολογισμό.

Ο Θετικός Ισολογισμός, που είναι και το πιο συνηθισμένο είδος, αφορά ισολογισμούς στους οποίους η Καθαρή Θέση είναι Θετική που συνεπάγεται ότι το

---

³ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ

ενεργητικό της επιχείρησης είναι μεγαλύτερο από τις υποχρεώσεις της προς τους τρίτους. Ένας θετικός ισολογισμός (δηλαδή $K\Theta > 0$) αυξάνει την φερεγγυότητα της οικονομικής μονάδας και αυτό, γιατί οι πιστωτές της γνωρίζουν ότι σε περίπτωση λύσης και εκκαθάρισης της επιχείρησης δεν θα χάσουν τα χρήματά τους, αλλά θα εισπράξουν τις απαιτήσεις τους διότι τον επιχειρηματικό κίνδυνο τον φέρουν οι φορείς της επιχείρησης, (δηλαδή τα ίδια κεφάλαια).

Με τον όρο Ουδέτερος Ισολογισμός αναφερόμαστε σε ισολογισμούς στους οποίους η Καθαρή Θέση είναι ίση με το μηδέν, που συνεπάγεται ότι το ενεργητικό της επιχείρησης είναι ίσο με τις υποχρεώσεις της προς τους τρίτους. Ένας ουδέτερος ισολογισμός δηλαδή ($K\Theta = 0$) δεν αποτελεί αισιόδοξο στοιχείο για μια οικονομική μονάδα, αφού δείχνει ότι δε διαθέτει πιστοληπτική ικανότητα.

Τέλος έχουμε τον Αρνητικό Ισολογισμό και αφορά τους ισολογισμούς στους οποίους η Καθαρή θέση είναι αρνητική, που συνεπάγεται πως το ενεργητικό της επιχείρησης είναι μικρότερο από τις υποχρεώσεις της προς τους τρίτους. Ένας αρνητικός ισολογισμός, δηλαδή ($K\Theta < 0$) αποτελεί ένδειξη ότι η επιχείρηση βρίσκεται σε δεινή οικονομική θέση και επομένως σε περίπτωση λύσης και εκκαθάρισης της, ένα μεγάλο μέρος των δανειστών της δεν θα εισπράξει τις απαιτήσεις του.

Χρόνος σύνταξης του ισολογισμού

Ο ισολογισμός, σύμφωνα με τη νομοθεσία που ισχύει, συντάσσεται μέσα σε τρεις μήνες ή αν πρόκειται για Α.Ε. ή συνεταιρισμό σε τέσσερις μήνες και αν για αλλοδαπές επιχειρήσεις ή επιχειρήσεις που εκμεταλλεύονται ποντοπόρα πλοία, μέσα σε έξι μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής χρήσεως και λέγεται τελικός ισολογισμός της χρήσεως που κλείνει και αρχικός της χρήσεως που ανοίγει.

Κρίνεται σκόπιμο όμως κατά τη διάρκεια της χρήσεως, να συντάσσονται ισολογισμοί σε σύντομα χρονικά διαστήματα, δηλαδή κάθε μήνα, δίμηνο ή τρίμηνο, έστω και εσωλογιστικά, για να πληροφορείται η διοίκηση για την πορεία της επιχείρησης. Οι ισολογισμοί αυτοί δεν καταχωρούνται στο βιβλίο απογραφών και ισολογισμών.

Επίσης κρίνεται σκόπιμο να συντάσσονται προϋπολογισμοί δράσεως της επιχείρησης, για τα ίδια χρονικά διαστήματα και να γίνονται απολογιστικές μελέτες και έλεγχοι.

Οι ισολογισμοί που συντάσσονται στις επιχειρήσεις είναι:

- Ισολογισμός Ιδρύσεως: συντάσσεται με την έναρξη της λειτουργίας της επιχείρησης.
- Ισολογισμός Διαχειριστικής Χρήσεως: συντάσσεται κάθε 12 μήνες εκτός από τον ισολογισμό της πρώτης διαχειριστικής χρήσεως, που μπορεί να συνταχθεί σύμφωνα με το νόμο μέσα σε 24 μήνες.
- Ισολογισμός Συγχωνεύσεως ή Μετατροπής.
- Ισολογισμός Διαλύσεως και Εκκαθαρίσεως.
- Ισολογισμός: συντάσσεται για πληροφοριακούς λόγους κατά τη διάρκεια της χρήσεως, (Ενδιάμεσος Ισολογισμός).

Λειτουργία Ισολογισμού ή (χρήση)

Οι μικρές επιχειρήσεις μπορούν να δημοσιεύουν (όχι να καταρτίζουν) ισολογισμό με τον όρο ότι οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις θα διαχωρίζονται σε μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες.

Ειδικότερα:

- ✓ Στο τέλος της χρήσεως, στην οποία αναφέρεται ο ισολογισμός κατά τη διενέργεια των εγγραφών κλεισίματος των βιβλίων, χρεώνεται με τα υπόλοιπα όλων των χρεωστικών λογαριασμών του με πίστωση καθενός από αυτούς, που έτσι εξισώνονται και πιστώνεται με τα υπόλοιπα όλων των πιστωτικών λογαριασμών του, με χρέωση καθενός από αυτούς, που επίσης με αυτό τον τρόπο εξισώνονται.

Οι εγγραφές χρεώσεως και πιστώσεως του λογαριασμού Ισολογισμός στο τέλος κάθε χρήσεως, οι οποίες ονομάζονται “εγγραφές κλεισίματος των

λογαριασμών του ισολογισμού”, γίνονται είτε αμέσως μετά τη διενέργεια όλων των εγγραφών κλεισίματος του ισολογισμού, είτε για κάθε λογαριασμό που το υπόλοιπό του οριστικοποιείται για την εμφάνισή του στον ισολογισμό.

- ✓ Με την έναρξη της νέας χρήσεως ο ισολογισμός χρεώνεται με τα υπόλοιπα όλων των πιστωτικών λογαριασμών του με πίστωση καθενός από αυτούς και πιστώνεται με τα υπόλοιπα όλων των χρεωστικών λογαριασμών του με χρέωση καθενός από αυτούς.

Οι εγγραφές του ισολογισμού κατά την έναρξη της χρήσεως, οι οποίες ονομάζονται “εγγραφές ανοίγματος των λογαριασμών του ισολογισμού”, γίνονται είτε αμέσως έπειτα από τη διαδικασία διενέργειας όλων των εγγραφών κλεισίματος του ισολογισμού, είτε τμηματικά, για κάθε λογαριασμό που μετά την οριστικοποίηση του υπολοίπου του για την εμφάνιση του στον ισολογισμό, κλείνει με όσα καθορίζονται παραπάνω.

2.2. ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

Έχοντας ως πρωταρχικό σκοπό την όσο δυνατόν πληρέστερη και ευκολότερη συλλογή πληροφοριών, από την πλευρά των τρίτων προσώπων, τα στοιχεία του ισολογισμού ταξινομούνται σε ομάδες. Κατά καιρούς έχουν προταθεί διάφοροι τρόποι ταξινόμησης, ωστόσο εκείνος που έχει επικρατήσει είναι εκείνος που χρησιμοποιεί ως κριτήριο το χρόνο πρόθεσης ρευστοποίησης.

Ενεργητικό ονομάζεται το σύνολο των οικονομικών μέσων, τα οποία αποτιμώνται σε χρηματικές μονάδες και με τα οποία η επιχείρηση επιδιώκει να πετύχει τους σκοπούς της, δηλαδή ενεργητικά είναι τα μέσα δράσεως της επιχείρησης που είναι δεκτικά χρηματικής αποτιμήσεως.

Σύμφωνα με τον χρόνο πρόθεσης ρευστοποίησης έχουμε την εξής ταξινόμηση.

- Πάγιο Ενεργητικό (στην ομάδα αυτή περιλαμβάνονται τα στοιχεία για τα οποία υπάρχει πρόθεση ρευστοποίησης μετά από ένα χρόνο)
- Κυκλοφορούν Ενεργητικό (στην ομάδα αυτή περιλαμβάνονται τα στοιχεία για τα οποία υπάρχει πρόθεση ρευστοποίησης μέσα στο χρόνο)
- Διαθέσιμο Ενεργητικό (στην ομάδα αυτή περιλαμβάνονται τα στοιχεία εκείνα που είναι άμεσα ρευστοποιήσιμα)

1) Πάγιο Ενεργητικό

Πάγια είναι τα αγαθά και τα δικαιώματα που προορίζονται να παραμείνουν μακροχρόνια, με την ίδια περίπου μορφή στην επιχείρηση, καθώς και τα έξοδα πολυετούς αποσβέσεως και οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις. Ή γενικότερα: Πάγια είναι τα στοιχεία του ενεργητικού των οποίων η χρησιμότητα, σύμφωνα με τον προορισμό τους διαρκεί περισσότερο από μία χρήση. Πάγια περιουσιακά στοιχεία είναι τα οικόπεδα, τα κτίρια, τα μηχανήματα τα έπιπλα, τα αυτοκίνητα και λοιπά που χρησιμοποιεί η επιχείρηση για την εξυπηρέτηση των σκοπών της (για πάγια εκμετάλλευση). Τα μηχανήματα, έπιπλα, αυτοκίνητα και άλλα περιουσιακά στοιχεία που αγοράζονται ή παράγονται από την επιχείρηση με προορισμό την πώλησή τους, δεν αποτελούν πάγια στοιχεία για την επιχείρηση αλλά κυκλοφορούντα. Αν όμως μια επιχείρηση παράγει π.χ. μηχανήματα για πώληση και κρατήσει ένα από αυτά, το οποίο θα χρησιμοποιήσει για την εξυπηρέτηση της παραγωγής της, αυτό αποτελεί πάγιο στοιχείο.

Τα πάγια διακρίνονται σε δύο κατηγορίες:

- Εκείνα που η αξία τους παραμένει σταθερή, ή αυξάνεται ή ελαττώνεται με την πάροδο του χρόνου, για λόγους άσχετους με τη δράση της επιχείρησης, όπως για παράδειγμα γήπεδα, οικόπεδα.
- Εκείνα που η αξία τους μειώνεται σταδιακά, επειδή υπόκεινται σε φθορά (λειτουργική, χρονική και οικονομική), που λέγεται απόσβεση.

Δηλαδή έχουν περιορισμένη διάρκεια ωφέλιμης ζωής, όπως όπως για παράδειγμα κτίρια, μηχανήματα, έπιπλα.

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απόσβεση ονομάζονται βραδείας κυκλοφορίας, δηλαδή η αξία τους μεταβάλλεται σε έξοδα με αργό ρυθμό. Ακόμη τα πάγια ενεργητικά στοιχεία, άσχετα αν υπόκεινται ή όχι σε απόσβεση, διακρίνονται σε: α) ενσώματα πάγια στοιχεία, β) ασώματα πάγια στοιχεία και γ) μακροπρόθεσμες απαιτήσεις.

A) Ενσώματα πάγια στοιχεία.

- ✓ Είναι τα υλικά αγαθά που αποκτά η επιχείρηση με σκοπό να τα χρησιμοποιήσει ως μέσα δράσεως της κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής τους, η οποία είναι οπωσδήποτε μεγαλύτερη από ένα έτος όπως για παράδειγμα εδαφικές εκτάσεις όπου είναι τα γήπεδα, οικόπεδα, ορυχεία, μεταλλεία, λατομεία, αγροί, φυτείες, δάση και γενικά κάθε έκταση γης, της οποίας η κυριότητα ανήκει στην οικονομική μονάδα.
- ✓ Κτίρια όπου γίνονται οι οικοδομικές κατασκευές με τη χρησιμοποίηση δομικών υλικών και προορίζονται για κατοικίες, βιομηχανοστάσια, αποθήκες ή οποιαδήποτε άλλη εκμετάλλευση της οικονομικής μονάδας.
- ✓ Τεχνικά έργα είναι οι μόνιμες κατά κανόνα τεχνικές κατασκευές με τις οποίες τροποποιείται το φυσικό περιβάλλον, με σκοπό την εξυπηρέτηση των δραστηριοτήτων της οικονομικής μονάδας, όπως δρόμοι, πλατείες, λιμάνια, φράγματα, λίμνες, διώρυγες, περιφράξεις, σήραγγες, γέφυρες, αεροδρόμια, στάδια.
- ✓ Εγκαταστάσεις κτιρίων όπου είναι πρόσθετες εγκαταστάσεις, όπως ηλεκτρικές, υδραυλικές, μηχανολογικές, κλιματιστικές, τηλεπικοινωνιακές, αποχετεύσεις, πνευματικής ή μη μεταφοράς, ενδοσυνεννοήσεως και άλλες, οι οποίες είναι συνδεδεμένες με το κτίριο

κατά τέτοιο τρόπο, ώστε ο αποχωρισμός τους να μην είναι δυνατό να γίνει εύκολα και χωρίς βλάβη της ουσίας τους ή του κτιρίου.

- ✓ *Μηχανήματα* είναι μηχανολογικές κατασκευές, μόνιμα εγκατεστημένες ή κινητές, οι οποίες χρησιμεύουν να αποσπών από τη φύση, να επεξεργάζονται ή να μετασχηματίζουν υλικά αγαθά ή για να παράγουν και υπηρεσίες, που αποτελούν αντικείμενο δραστηριότητας της οικονομικής μονάδας.
- ✓ *Μεταφορικά μέσα* είναι τα κάθε είδους οχήματα (αυτοκίνητα, λεωφορεία, λοιπά επιβατικά, φορτηγά, σιδηροδρομικά οχήματα, πλωτά και εναέρια μέσα, μέσα εσωτερικών μεταφορών), με τα οποία η οικονομική μονάδα διενεργεί μεταφορές και μετακινήσεις πάσης φύσεως.
- ✓ *Έπιπλα* είναι τα κινητά αντικείμενα ή εκείνα που είναι εγκατεστημένα, αλλά είναι δυνατό να αποχωριστούν εύκολα και τα οποία, προορίζονται για συμπλήρωση ή τον καλλωπισμό των κτιριακών χώρων και χρησιμοποιούνται κατά κανόνα, από το προσωπικό της οικονομικής μονάδας στην οποία ανήκουν.
- ✓ *Λοιπός εξοπλισμός* είναι τα έξοδα εγκαταστάσεως φωτεινών επιγραφών, τα οποία αποσβένονται ανάλογα με την ωφέλιμη διάρκεια ζωής τους.

B) Ασώματα πάγια στοιχεία

Ασώματες ακινητοποιήσεις ή άυλα πάγια στοιχεία είναι τα ασώματα οικονομικά αγαθά που αποκτούνται από την επιχείρηση με σκοπό να χρησιμοποιηθούν παραγωγικά, για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο από ένα έτος. Τα στοιχεία αυτά πρέπει να είναι δεκτικά χρηματικής αποτιμήσεως και να μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενα συναλλαγής μόνα τους ή μαζί με την επιχείρηση.

Οι ασώματες ακινητοποιήσεις διακρίνονται σε δικαιώματα ή πραγματικές καταστάσεις (ιδιότητες, σχέσεις). Δικαιώματα είναι τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, η επωνυμία, η πνευματική ιδιοκτησία. Πραγματικές καταστάσεις είναι παραδείγματος χάρη η πελατεία, η οργάνωση, η πίστη, η φήμη και η ειδίκευση στην παραγωγή ορισμένων αγαθών. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα στοιχεία που συνθέτουν την

έννοια της “υπεραξίας” της επιχείρησης και τα οποία προσδίνουν στην επιχείρηση, συνολική αξία μεγαλύτερη από εκείνη που προκύπτει από την αποτίμηση των επιμέρους περιουσιακών της στοιχείων.

Τα άυλα πάγια στοιχεία που αποκτούνται από τρίτους καταχωρούνται στα λογιστικά βιβλία ως αξίες ενώ εκείνα που δημιουργούνται από την επιχείρηση απεικονίζονται λογιστικά, μόνο όταν για τη δημιουργία τους πραγματοποιούνται δαπάνες και εφόσον οι δαπάνες αυτές αποσβένονται τμηματικά και όχι εφάπαξ μέσα σε ένα χρόνο. Η υπεραξία της επιχείρησης εμφανίζεται ως αξία που δημιουργείται κατά την εξαγορά ή συγχώνευση ολόκληρης της επιχείρησης και είναι ίση με τη διαφορά μεταξύ του ολικού τιμήματος αγοράς και της πραγματικής αξίας των επιμέρους περιουσιακών της στοιχείων.

Έξοδα πολυετούς απόσβεσης, είναι εκείνα που πραγματοποιούνται για την ίδρυση και αρχική οργάνωση της επιχείρησης, την απόκτηση διαρκών μέσων εκμεταλλεύσεως καθώς και την επέκταση και αναδιοργάνωση της. Τα έξοδα αυτά εξυπηρετούν την επιχείρηση για μεγάλη χρονική περίοδο, οπωσδήποτε μεγαλύτερη από ένα έτος.

Γ) Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις

Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις είναι οι απαιτήσεις για τις οποίες η προθεσμία εξόφλησης τους λήγει μετά το τέλος της επόμενης χρήσης, όπως οι χορηγήσεις στεγαστικών δανείων στο προσωπικό του, γραμμάτια εισπρακτέα που λήγουν μετά το τέλος της επόμενης χρήσης.

2) Κυκλοφορούν Ενεργητικό

Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία ή κυκλοφορούν ενεργητικό, αποτελούν τα περιουσιακά στοιχεία που προορίζονται να αλλάξουν μορφή (να κυκλοφορούν) μία ή περισσότερες φορές σε μια λογιστική χρήση. Τέτοια είναι τα εμπορεύματα, οι πελάτες, τα γραμμάτια εισπρακτέα, τα χρεόγραφα, τα μετρητά. Τα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία ονομάζονται ταχείας κυκλοφορίας και διακρίνονται σε: α) αποθέματα, β) βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις, γ) χρεόγραφα και δ) χρηματικά διαθέσιμα.

A) Αποθέματα

Είναι τα υλικά αγαθά που ανήκουν στην επιχείρηση ή από ιδιοπαραγωγή ή προσφορά σε είδος ή από ανταλλαγή και:

- Προορίζονται να πωληθούν κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών της επιχείρησης όπως εμπορεύματα και προϊόντα.
- Βρίσκονται στη διαδικασία παραγωγής και προορίζονται να πωληθούν όταν πάρουν τη μορφή έτοιμων προϊόντων, αποτελούν δηλαδή παραγωγή σε εξέλιξη, ημιτελή προϊόντα.
- Προορίζονται να αναλωθούν για τη παραγωγή ή υπηρεσιών όπως πρώτες ύλες και βοηθητικές ύλες.
- Προορίζονται να αναλωθούν για την καλή λειτουργία, τη συντήρηση ή επισκευή καθώς και την ιδιοπαραγωγή παγίων στοιχείων όπως αναλώσιμα υλικά και ανταλλακτικά.
- Προορίζονται να χρησιμοποιηθούν για τη συσκευασία για παράδειγμα των ετοιμών προϊόντων που παράγονται ή των εμπορευμάτων που προορίζονται για πώληση: είδη συσκευασίας, υλικά συσκευασίας.

B) Βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις

Θεωρούνται εκείνες που κατά το κλείσιμο του ισολογισμού είναι εισπρακτέες μέσα στη χρήση που ακολουθεί. Σύμφωνα με την έννοια αυτή, κάθε απαίτηση της επιχείρησης της οποίας η προθεσμία εξόφλησης λήγει μέσα στην επόμενη χρήση, έστω και αν ήταν μέχρι τώρα μακροπρόθεσμη θα μετατραπεί σε βραχυπρόθεσμη.

Στις βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις περιλαμβάνονται:

Οι πελάτες όπου παρακολουθούνται οι απαιτήσεις της οικονομικής μονάδας από την πώληση εμπορεύσιμων αγαθών και υπηρεσιών ή δικαιώματά της.

Γραμμάτια εισπρακτέα όπου παρακολουθούνται οι απαιτήσεις κατά τρίτων, που είναι ενσωματωμένες σε τίτλους συναλλαγματικών ή γραμματίων εις διαταγή. *Παραγγελίες* στο εξωτερικό όπου συγκεντρώνεται και παρακολουθείται προσωρινά η αξία κτήσεως των αγαθών που εισάγονται από το εξωτερικό.

Χρεώστες διάφοροι παρακολουθούνται οι απαιτήσεις της οικονομικής μονάδας, οι οποίες δεν υπάγονται σε οποιαδήποτε κατηγορία απαιτήσεων από εκείνες που υπάγονται και παρακολουθούνται στους λοιπούς λογαριασμούς της ομάδας 3⁴.

Γ) Χρεόγραφα

Είναι οι μετοχές Α.Ε., οι ομολογίες, τα έντοκα γραμμάτια του Ελληνικού Δημοσίου, τα μερίδια αμοιβαίων κεφαλαίων, τα ομόλογα τραπεζών τα οποία αποκτώνται από την επιχείρηση με σκοπό την τοποθέτηση κεφαλαίων της και την πραγματοποίηση άμεσης προσόδου (δηλαδή κερδών ή τόκων).

Δ) Χρηματικά διαθέσιμα

Είναι τα περιουσιακά στοιχεία που ρευστοποιούνται αμέσως και ασφαλώς. Στα χρηματικά διαθέσιμα περιλαμβάνονται το ταμείο (μετρητά), οι επιταγές εισπρακτέες (όχι μεταχρονολογημένες), τα τοκομερίδια που έληξαν, οι καταθέσεις όψεως και οι καταθέσεις προθεσμίας, εκτός αν υπάρχει ειδικός απαγορευτικός λόγος αναλήψεώς τους οπότε πρόκειται για δεσμευμένες καταθέσεις σε ευρώ ή σε ξένα νομίσματα.

3) Διαθέσιμο Ενεργητικό

Εδώ συγκαταλέγονται τα άμεσα ρευστοποιήσιμα

- Ταμείο
- Επιταγές
- Καταθέσεις όψεως σε Τράπεζες

---

⁴ Η Τρίτη ομάδα του λογιστικού σχεδίου που αφορά τις Απαιτήσεις της επιχείρησης

2.3. Παθητικό

Παθητικό λέγονται οι πηγές από τις οποίες άντλησε τα κεφάλαιά της η επιχείρηση. Με άλλα λόγια, παθητικό είναι οι υποχρεώσεις της επιχείρησης προς τον επιχειρηματία και τους τρίτους.

Το παθητικό αποτελείται από:

A) Την Καθαρή Θέση ή Καθαρή Περιουσία ή Ίδιο Κεφάλαιο που είναι οι υποχρεώσεις της επιχείρησης προς το φορέα της.

B) Το Πραγματικό Παθητικό ή Ξένο Κεφάλαιο ή Υποχρεώσεις προς Τρίτους που είναι οι υποχρεώσεις της επιχείρησης προς τρίτους.

Η Καθαρή Θέση μπορεί να βρεθεί αν από το Ενεργητικό αφαιρεθεί το Πραγματικό Παθητικό.

Διάκριση των στοιχείων του Παθητικού

A) Η Καθαρή Περιουσία διακρίνεται σε:

- Κεφάλαιο : Στις ατομικές επιχειρήσεις αντιστοιχεί στην καθαρή περιουσία τους ενώ στις εταιρικές αντιπροσωπεύει την ονομαστική αξία των μετοχών ή των εταιρικών μεριδίων.
- Διαφορές αναπροσαρμογής (οικοπέδων, αγρών): Είναι οι υπεραξίες που προκύπτουν σύμφωνα με τη νομοθεσία που ισχύει κάθε φορά από την αναπροσαρμογή της αξίας περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.
- Αποθεματικά κεφάλαια (τακτικά, έκτακτα, ειδικά): Είναι συσσωρευμένα καθαρά κέρδη εταιρειών που δεν έχουν διανεμηθεί ούτε έχουν ενσωματωθεί στο Εταιρικό ή Μετοχικό Κεφάλαιο.

B) Το Πραγματικό Παθητικό διακρίνεται σε:

- **Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις:** Είναι οι υποχρεώσεις εκείνες για τις οποίες η προθεσμία εξόφλησής τους λήγει μετά το τέλος της επόμενης χρήσης, για παράδειγμα δάνεια, γραμμάτια πληρωτέα εφόσον πρέπει να εξοφληθούν μετά το τέλος της επόμενης χρήσης.
- **Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις:** Είναι οι υποχρεώσεις εκείνες για τις οποίες η προθεσμία εξόφλησής τους λήγει μέχρι το τέλος της επόμενης χρήσης, για παράδειγμα προμηθευτές, γραμμάτια πληρωτές, τράπεζες λογαριασμοί βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, υποχρεώσεις από φόρους – τέλη, πιστωτές διάφοροι, ασφαλιστικοί οργανισμοί εφόσον πρέπει να εξοφληθούν μέχρι το τέλος της επόμενης χρήσης.

Εκτός από την καθαρή περιουσία και το πραγματικό παθητικό, στο παθητικό περιλαμβάνονται και οι προβλέψεις για τις οποίες δεν είναι γνωστό κατά ποιο μέρος του ποσού τους είναι καθαρή περιουσία και ποιο υποχρέωση.

Πρόβλεψη είναι η κράτηση ορισμένου ποσού σε βάρος του αποτελέσματος (προβλέψεις για κινδύνους εκμεταλλεύσεως, προβλέψεις για έκτακτους κινδύνους) στο τέλος της χρήσης για την κάλυψη ζημιάς ή εξόδου ή ενδεχόμενης υποτιμήσεως στοιχείων του ενεργητικού, όταν κατά την ημέρα συντάξεως του ισολογισμού είναι πιθανή η πραγματοποίησή τους, χωρίς όμως να είναι γνωστό το ακριβές μέγεθός τους ή ο χρόνος της πραγματοποίησής τους ή και τα δύο.

Ίδια κεφάλαια είναι το σύνολο της αγοραστικής δύναμης μετά την αφαίρεση των κάθε φύσεως δαπανών εκμετάλλευσης φόρων, μερισμάτων.

Μικτό αποτέλεσμα εκμετάλλευσης (Μικτό Κέρδος ή Μικτή Ζημιά), είναι αυτό που προκύπτει από τη συσχέτιση των καθαρών πωλήσεων με το κόστος αγοράς ή παραγωγής των πωλήσεων (αγαθών ή υπηρεσιών). Αυτό προκύπτει αν από τον κύκλο εργασιών (έσοδα) αφαιρεθεί το κόστος πωλήσεων.

Το καθαρό αποτέλεσμα (κέρδος ή ζημιά), είναι αυτό που προκύπτει από τη συσχέτιση του μικτού αποτελέσματος και των οργανικών και ομαλών εξόδων και εσόδων που αφορούν την εκμετάλλευση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΠΙΝΑΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ ΤΩΝ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ

Σε αυτό το κεφάλαιο γίνεται καταγραφή ενός δείγματος Μικρομεσαίων επιχειρήσεων Ανωνύμων εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης. Το δείγμα επιλέχθηκε τυχαία χωρίς κάποιο συγκεκριμένο κριτήριο και αποτελείται από εξήντα τρεις εταιρείες συνολικά.

Αρχικά έψαξα να βρω τη λίστα με τις Α.Ε και Ε.Π.Ε εταιρείες του νομού Αιτωλοακαρνανίας που συγκαταλέγονται στις Μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Ο λόγος που επιλέχθηκαν μόνο κεφαλαιουχικές εταιρείες στην έρευνα, είναι ότι μόνο οι ισολογισμοί αυτών είναι προσβάσιμοι, εφόσον υποχρεούνται στην δημοσίευση των ισολογισμών τους στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως ετησίως.

Στα πλαίσια της ερευνάς μου, επισκέφθηκα το Εμπορικό Επιμελητήριο του νομού το οποίο και με παρέπεμψε σε ηλεκτρονική σελίδα μέσω της οποίας κατάφερα να βρω τη λίστα των εταιρειών που ζητούσα, εν συνεχεία ηλεκτρονικά πάντα, έψαξα με βάση τις τρέχουσες εταιρείες, τους ισολογισμούς αυτών στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Προς μεγάλη μου έκπληξη οι περισσότερες είχαν χρόνια να δημοσιεύσουν ισολογισμούς κάτι που έκανε την έρευνα μου δυσκολότερη. Έτσι κατέληξα στην τελική λίστα των εξήντα τριών εταιρειών.

Παρακάτω γίνεται ανάλυση των οικονομικών στοιχείων των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων που επιλέχθηκαν και που προκύπτουν από τους ισολογισμούς τους για το πραγματικό έτος 2011, ενώ γίνεται αναφορά και στα στοιχεία τους για την προηγούμενη χρήση (2010).

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.1

A.E ΚΑΙ A.E.B.E ΚΛΑΔΟΙ	Σύνολο Ενεργητικού	Πάγιο Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Ίδια Κεφάλαια	Μικτά Κέρδη	Καθαρά Κέρδη
2011						
1) AGROFERT A.E	171.970,02	1056,51	42.672,90	128.698,19	0,00	-1736,16
2) ΔΩΡΙΚΑ ΜΑΡΜΑΡΑ ΑΒΕΕ	8.906.026,23	2.320.845,78	1.375.372,70	3.577.270,45	4.009.384,07	1.828,11
3) ΔΥΤΙΚΗ ΠΡΕΒΕΖΑΣ Α.Ε.Β.Ε	2.500.849,58	594.100,30	903.164,45	1.694.311,64	1.803.855,47	155.945,75
4) ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Β.Ε.Ε	95.906.447,81	14.244.073,81	89.756.816,12	6.149.631,69	49.688.420,19	4.729.751,69
5) ΓΕΦΥΡΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Α.Ε	4.628.208,87	9.893,67	2.242.481,20	2.082.594,80	3.733.089,21	1.060.373,95
Σύνολα	112.113.502,51	17169970,07	94.320.507,37	13.632.506,77	59234748,94	5946163,34
2010						
1) AGROFERT A.E	170.714,91	1056,51	39.636,63	130.434,35	0,00	-1584,39
2) ΔΩΡΙΚΑ ΜΑΡΜΑΡΑ ΑΒΕΕ	10.600.486,40	1.979.581,34	7.135.322,62	3.427.139,46	7.416.951,96	1.184.788,54
3) ΔΥΤΙΚΗ ΠΡΕΒΕΖΑΣ Α.Ε.Β.Ε	2.617.033,62	575.074,84	934.845,17	1.644.988,45	1.75.014,28	150.562,85
4) ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Β.Ε.Ε	97.513.632,42	15.032.905,29	91.620.853,54	5.892.778,89	42.657.101,96	2.600.759,30
5) ΓΕΦΥΡΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ Α.Ε	5.626.536,16	10.451,67	3.100.142,30	2.256.374,35	3.798.247,37	1.471.780,51
Σύνολα	116.528.403,51	17599069,65	102.830.800,26	13.351.715,50	53872301,29	5406306,81

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.2

Α. Ε ΚΑΙ Α.Ε.Β.Ε ΚΛΑΔΟΙ	Σύνολο Ενεργητικού	Πάγιο Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Ίδια Κεφάλαια	Μικτά Κέρδη	Καθαρά Κέρδη
2011						
1)Θ.ΚΑΡΑΜΠΕΤΣΑΣ- Β.ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ Α.Ε	382.394,39	181.279,85	1.124.393,70	458.000,69	3.297.161,74	2.244,08
2) ΛΑΜΠΟΡΟ Α.Β.Ε.Ε	1.748.103,69	153.971,94	1.464.762,27	281.062,19	0,00	-249.837,83
3) MANAGEMENT CONSUCTANT Α.Ε	350.249,99	10.461,27	41.495,14	308.754,85	293.834,00	34.000,36
4) MICRONET Α.Ε.Β.Ε	766.123,60	226.119,92	391.022,19	375.101,41	414.783,64	0
5) ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Τ.Ε.Β.Ε	397.840,43	358.941,16	127.193,81	270.646,62	34.305,74	-168.387,67
Σύνολα	3.644.712,10	930.774,14	3.148.867,11	1.693.565,76	4.040.085,12	-384.225,14
2010						
1)Θ.ΚΑΡΑΜΠΕΤΣΑΣ- Β.ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΣ Α.Ε	1.572.257,72	184.078,45	1.116.613,33	455.644,39	5.619.463,64	89.308,20
2) ΛΑΜΠΟΡΟ Α.Β.Ε.Ε	1.747.983,92	153.971,94	1.462.415,49	283.289,20	0	-247.610,82
3) MANAGEMENT CONSUCTANT Α.Ε	340.886,62	50.649,31	66.132,13	274.754,49	163.867,57	-69.403,45
4) MICRONET Α.Ε.Β.Ε	947.863,20	92.987,60	519.829,00	428.034,20	705.193,17	17.604,93
5) ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ι. ΜΙΧΑΛΟΠΟΥΛΟΣ Α.Τ.Ε.Β.Ε	501.151,58	378.964,97	147.281,03	353.870,55	34.129,20	-85.163,74
Σύνολα	5.110.143,04	860.652,27	3.312.270,98	1.795.592,83	6.522.653,58	-1.061.471,08

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.3

Α.Ε. ΚΑΙ Α.Ε.Β.Ε ΚΛΑΔΟΙ	Σύνολο Ενεργητικού	Πάγιο Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Ίδια Κεφάλαια	Μικτά κέρδη	Καθαρά κέρδη
2011						
1)ΝΗΡΕΥΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε	456.166.347	90.745,36	293.776.945	163.389.402	172.849.858	9.675.951
2)PLAGTON Α.Ε	5.179.291,05	665.495,67	3.390.917,84	1.763.807,10	2.891.669,78	-73.176,99
3)SEA FARM Α.Ε	14.360.413,00	-	31.875.466,00	17.515.053,00	41.613.420	13.830.955,00
4)ΣΑΒΒΙΔΗ Ι. ΑΦΟΙ Α.Ε	845.749,49	341.041,35	62.270,34	783.479,15	585.956,55	13.072,13
5)ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΙ ΑΦΟΙ Α.Ε	734.276.96	614.832,52	175.643,15	558.635,81	219.278,28	87.253,62
Σύνολα	477.286.077,50	1.712.114,90	329.281.242,33	184.010.377,06	218.160.182,61	23.534.054,76
2010						
1)ΝΗΡΕΥΣ ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ Α.Ε	475.474.553	97.878.044	322.023.106	153.451.442	185.179.760	36.189.054
2)PLAGTON Α.Ε	5.214.188,23	906.040,21	3.350.490,20	1.839.131,92	3.022.161,11	-55.593,05
3)SEA FARM Α.Ε	64.212.355,00	135.507,00	64.212.355,00	13.684.098,00	26.330.138	3.693.941,00
4)ΣΑΒΒΙΔΗ Ι. ΑΦΟΙ Α.Ε	970.259,85	384.087,74	193.889,85	776.370,00	531.995,20	5.733,57
5)ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΙ ΑΦΟΙ Α.Ε	808.854,49	656.844,00	245.113,97	563.740,52	265.698,45	14.752,14
Σύνολα	1.499.783.811,65	103.384.752,75	719.306.197,35	354.325.159,50	433.489.935,37	86.915.997

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.4

Α.Ε. ΚΑΙ Α.Ε.Β.Ε ΚΛΑΔΟΙ	Σύνολο Ενεργητικού	Πάγιο Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Ίδια Κεφάλαια	Μικτά κέρδη	Καθαρά κέρδη
2011						
1)ΑΤΛΑΣ ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε	12.82.977,57	1.048.435,76	12.208.631	594.347	4.218.610	127.717
2)ΑΦΟΙ Π. ΚΑΤΣΟΥΔΑ Α.Ε	1.419.362,72	874.946,25	293.171,40	1.126.191,32	293.785,55	30.886,52
3)ΑΦΟΙ ΜΟΥΡΚΑ Α.Ε	1.012.564,81	511.765,72	694.891,49	317.673,32	386.700	59.330,06
4)ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΙ Α.Β.Ε.Ε	8.168.352,85	21.775,13	1.883.065,37	6.277.261,50	3.988.910,75	3.789.247,80
5)ΑΦΟΙ ΠΑΣΙΣΗ Α.Ε	3.185.932,36	3.046.889,59	804.357,32	2.381.575,04	607.146,98	-72.065,83
Σύνολα	13.786.212,74	5.503.812,45	15.884.116,38	10.697.047,95	9.495.153,16	3.935.115,60
2010						
1)ΑΤΛΑΣ ΤΕΧΝΙΚΗ Α.Ε	16.754.469	922.889	15.152.490	1.601.979	11.714.506	1.142.937
2)ΑΦΟΙ Π. ΚΑΤΣΟΥΔΑ Α.Ε	1.271.386,68	961.946,25	176.081,88	1.095.304,80	348.790,52	45.754,09
3)ΑΦΟΙ ΜΟΥΡΚΑ Α.Ε	886.393,34	511.766,72	619.338,36	267.054,98	300.514	46.905,13
4)ΑΦΟΙ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΙ Α.Β.Ε.Ε.	8.561.096,23	21.775,13	2.264.206,19	6.288.864,06	3.789.247,80	72.494,03
5)ΑΦΟΙ ΠΑΣΙΣΗ Α.Ε	3.369.055,33	3.256.943,38	1.048.914,46	2.320.140,87	693.782,24	23.033,81
Σύνολα	30.842.400,73	5.675.320,60	19.261.030,84	11.573.343,91	16.846.840,41	1.331.124,32

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.5

Α.Ε. ΚΑΙ Α.Ε.Β.Ε ΚΛΑΔΟΙ	Σύνολο Ενεργητικού	Πάγιο Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Ίδια Κεφάλαια	Μικτά κέρδη	Καθαρά κέρδη
2011						
1)ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ Α.Β.Ε.Ε	1.667.757	475.080,46	330.900	1.318.790	2.065.194	31.602
2)ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ Α.Ε	7.410.364,98	544.472,96	5.142.618,67	954.852,11	2.642.385,42	22.849,88
3)ΔΟΜΗ ΑΓΡΙΝΙΟΥ Α.Ε	253.971,15	208.728,52	19.512,32	234.458,83	183.821	8.991,92
4)ΔΟΜΙΚΑ ΠΑΣΙΣΗ Α.Ε	3.496.132,38	275.530,76	1.381.720,05	2.114.412,32	1.280.575,78	25.755,02
5)ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΛΥΚΕΣ Α.Ε	18.521.938,00	9.453.800,00	612.042,00	12.878.492,00	4.987.702,00	1.502.037,00
Σύνολα	31.350.163,45	10.957.612,70	7.486.793,05	17.501.005,68	11.159.677,98	1.591.235,76
2010						
1)ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ Α.Β.Ε.Ε	1.746.683	589.014	360.208	1.378.319	2115911,65	142.525
2)ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ ΙΔΡΥΜΑ Α.Ε	5.702.035,59	559.539,69	4.962.333,10	436.497,91	3.248.507,74	27.393,02
3)ΔΟΜΗ ΑΓΡΙΝΙΟΥ Α.Ε	266.664,73	271.449,41	34.364,63	234.300,10	169.202	11.618,41
4)ΔΟΜΙΚΑ ΠΑΣΙΣΗ Α.Ε	3.507.913,48	205.074,14	1.492.555,95	2.011.347,53	167.453,79	17.156,88
5)ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΛΥΚΕΣ Α.Ε	16.567.986,00	10.642.027,00	345.509,00	13.241.304,00	4.891.203,00	942.080,00
Σύνολα	27.791.283,00	12.267.103,85	7.194.970,70	17.301.768,21	10.592.278,18	1.140.773

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.6

Α.Ε. ΚΑΙ Α.Ε.Β.Ε ΚΛΑΔΟΙ	Σύνολο Ενεργητικού	Πάγιο Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Ίδια Κεφάλαια	Μικτά κέρδη	Καθαρά κέρδη
2011						
1)ΕΜΠΟΡΙΟ SOULIS Α.Ε	475.426	125.373,62	438.973	36.453	853.465	-69.437
2)ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΑΓΡΙΝΙΟΥ Α.Ε	570.782,11	199.192,84	385.213,41	185.568,70	1.137.885,48	-174.156,82
3)ΕΥΡΩΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ Α.Ε	589.784,22	41.708,66	403.211,84	186.572,38	364.791	5.144,20
4)Ι.ΜΠΟΥΡΛΗΣ Α.Ε.Ε	1.099.500,29	159.539,74	119.894,12	979.705,52	963.312,06	35.396,13
5)ΙΑΤΡΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟΥ Α.Ε	84.204,40	24.930,04	21.505,75	62.009,89	293.517,33	19.965,32
Σύνολα	2.819.696,92	550.744,90	1.368.797,68	1.450.309,93	3.612.970,70	-183.087,89
2010						
1)ΕΜΠΟΡΙΟ SOULIS Α.Ε	582.820	17.403	474.996	116.220	1.123.067,58	-36.028
2)ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΑ ΑΓΡΙΝΙΟΥ Α.Ε	702.086,00	276.741,37	336.269,31	365.816,69	1.461.495,81	11.345,18
3)ΕΥΡΩΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ Α.Ε	594.256,96	60.886,56	393.405,41	200.851,55	456.676	1.114,99
4)Ι.ΜΠΟΥΡΛΗΣ Α.Ε.Ε	1.327.717,97	188.437,71	384.312,75	943.405,22	992.819.173,00	17.649,51
5)ΙΑΤΡΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΑΓΡΙΝΙΟΥ Α.Ε	65.639,09	19.454,02	18.913,30	46.037,63	319.093,81	10.469,53
Σύνολα	3.272.519,54	562.922,81	1.607.897,21	1.672.331,50	996.179.506,20	4.551,57

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.7

Α.Ε. ΚΑΙ Α.Ε.Β.Ε ΚΛΑΔΟΙ	Σύνολο Ενεργητικού	Πάγιο Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Ίδια Κεφάλαια	Μικτά κέρδη	Καθαρά κέρδη
2011						
1)ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΒΟΝΙΤΣΑ Α.Ε	1.308.129	2.101.047,71	1.039.212	419.905	979.896	15.456
2)ΙΩΝ.ΜΟΛΩΝΗΣ & ΥΙΟΙ Α.Ε	1.382.640,36	512.743,03	487.712,94	894.927,42	1.442.523,90	24.881,95
3)Κ.ΑΝΤΩΝΙΟΥ & ΣΙΑ Α.Τ.Ε.Β.Ε	3.161.817,97	880.578,58	1.094.219,28	2.009.601,84	842.179	12.444,91
4)ΜΑΡΜΑΡΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ Α.Β.Ε.Ε	3.108.669,65	363.122,50	3.383.669,59	490.515,71	171.685,14	0,34
5)ΜΕΤΑΛΛΟΠΛΑΣΤΙΚΗ ΑΓΡΙΝΙΟΥ ΑΒΕΕ	13.487.397,61	5.805.370,32	7.331.576,22	6.152.085,29	5.015.613,32	-91.944,51
Σύνολα	44.897.308,76	19.325.724,28	26.672.779,18	19.934.070,56	16.903.794,64	-78.323,58
2010						
1)ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΒΟΝΙΤΣΑ Α.Ε	1.260.170	228.912	1.075.510	422.475	941304,10	25.327
2)ΙΩΝ.ΜΟΛΩΝΗΣ & ΥΙΟΙ Α.Ε	1.441.590,34	572.343,40	407.600,42	894.073,63	1.477.819,79	32.559,64
3)Κ.ΑΝΤΩΝΙΟΥ & ΣΙΑ Α.Τ.Ε.Β.Ε	3.374.080,78	983.826,62	1.298.724,95	2.017.358,98	1.988.107	158.682,47
4)ΜΑΡΜΑΡΑ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ Α.Β.Ε.Ε	3.603.050,35	363.049,33	3.796.008,67	490.627,14	769.139,33	711.847,58
5)ΜΕΤΑΛΛΟΠΛΑΣΤΙΚΗ ΑΓΡΙΝΙΟΥ ΑΒΕΕ	18.660.851,58	8.628.572,80	6.398.285,96	12.258.867,85	5.819.912,90	50.046,07
Σύνολα	56.679.486,74	21.553.409,12	25.952.259,44	32.166.805,20	21.992.565,42	1.956.926,20

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.8

Α.Ε. ΚΑΙ Α.Ε.Β.Ε ΚΛΑΔΟΙ	Σύνολο Ενεργητικού	Πάγιο Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Ίδια Κεφάλαια	Μικτά κέρδη	Καθαρά κέρδη
2011						
1)ΝΤΟΒΑΣ Α.Β.Ε.Ε	4.761.090	3.702.242,15	1.145.845	2.761.092	295.196	274.814
2)ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΛΙΜΠΕΡΤΥ Α.Ε	773.143,40	5.227.885,84	386.527,12	364.616,28	1.299.446,16	-32.658,04
3)ΠΑΣΙΣΗΣ Α.Β.Ε.Ε	1.138.658,78	271,40	83.761.129,00	1.054.897,49	231.554	20.094,09
4)ΤΣΙΑΜΑΚΗΣ-ΤΑΜΠΑΚΗΣ Α.Ε	811.782,98	-	24.387,55	216.022,60	213.864,17	-157.893,81
5)ΦΡΑΓΚΟΥΛΗ ΑΦΟΙ Α.Ε	773.096,93	578.409,21	459.204,85	313.204,85	191.800,40	47.287,41
Σύνολα	8.257.772,49	19.017.617,20	85.777.093,68	4.709.833,17	2.231.860,25	151.643,43
2010						
1)ΝΤΟΒΑΣ Α.Β.Ε.Ε	5.006.239	3.755.103	1.486.642	2.444.956	257338,93	278.996
2)ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΛΙΜΠΕΡΤΥ Α.Ε	809.007,95	582.494,69	402.684,47	406.323,48	2.784.398,17	0,00
3)ΠΑΣΙΣΗΣ Α.Β.Ε.Ε	1.048.922,18	681,50	80.928,00	967.995,76	264.350	88.840,56
4)ΤΣΙΑΜΑΚΗΣ-ΤΑΜΠΑΚΗΣ Α.Ε	985.828,63	-	40.539,39	373.916,41	2.078.623,59	445.151,83
5)ΦΡΑΓΚΟΥΛΗ ΑΦΟΙ Α.Ε	588.837,65	587.148,23	228.145,59	360.492,06	248.762,33	43.577,67
Σύνολα	8.438.835,79	4.925.427,80	2.238.939,55	4.553.684,01	5.633.473,35	856.565,98

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.9

Ε.Π.Ε ΚΛΑΔΟΙ	Σύνολο Ενεργητικού	Πάγιο Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Ίδια Κεφάλαια	Μικτά κέρδη	Καθαρά κέρδη
2011						
1)ΑΥΤΟ ΡΙΝΟ Ε.Π.Ε	74.118,79	256,41	26.076,26	48.042,53	0,00	0,00
2)ΒΑΚΕΡ ΜΑΣΤΕΡ Ε.Π.Ε	528.539,24	59.094,39	505.749,20	22.790,04	851.716,38	13.159,01
3)Α. ΛΑΝΑΡΑΣ Ε.Π.Ε	1.280.088,27	826.240,14	311.356,17	968.732,10	462779,18	48.463,85
4)ΛΙΡΟΓΕΝ Ε.Π.Ε	403,81	8,17	1.207.078,65	1.206.674,84	4.350,72	2.608,32
5)ΜΕΤΑΛΛΟΝ Ε.Π.Ε	95.350,16	0,02	285,83	95.054,33	0,00	-10.399,65
Σύνολα	1.904.381,48	885.599,13	2.024.469,85	2.341.293,70	1.318.846,28	53.831,53
2010						
1)ΑΥΤΟ ΡΙΝΟ Ε.Π.Ε	74118,79	256,41	26076,26	48042,53	6.641,20	-1868,11
2)ΒΑΚΕΡ ΜΑΣΤΕΡ Ε.Π.Ε	428.979,05	48.229,92	413.325,24	15.603,81	849.178,44	8.122,51
3)Α. ΛΑΝΑΡΑΣ Ε.Π.Ε	1.393.383,31	862.313,09	376.187,36	1.017.195,96	604.173,81	143.117,74
4)ΛΙΡΟΓΕΝ Ε.Π.Ε	336,49	8,17	1.204.403,01	1.204.066,52	110.769,63	106.636,07
5)ΜΕΤΑΛΛΟΝ Ε.Π.Ε	140.781,38	999,98	35.317,40	105.463,98	0,00	-14.536,02
Σύνολα	2.037.599,02	911.551,16	2.055.309,27	2.390.372,80	1.570.763,08	241.472,19

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.10

Ε.Π.Ε ΚΛΑΔΟΙ	Σύνολο Ενεργητικού	Πάγιο Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Ίδια Κεφάλαια	Μικτά κέρδη	Καθαρά κέρδη
2011						
1)ΑΛΠΙΝ ΚΛΑΜΠ Ε.Π.Ε	39.532,44	14.286,78	149.960,78	110.428,34	42.734,43	28.763,75
2)ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΣ Ε.Π.Ε	2.293.555,86	576.697,39	330.089,91	227.718,50	394.290,08	86.235,69
3)ΑΦΟΙ Δ. ΣΚΕΠΕΤΑΡΗ Ε.Π.Ε	1.901.963,16	574.039,78	493.493,24	1.408.469,92	1.282.951,25	33.465,58
4)ΡΙΖΖΑ ΡΟΜΑ Ε.Π.Ε	281.685,83	68.396,84	202.185,37	79.500,46	326.686,65	-53.592,94
5)Β. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ-Ι.ΧΟΛΗΣ Ε.Π.Ε	2.117.368,35	93.238,45	1.193.504,27	923.864,08	1.735.045,28	304.461,97
Σύνολα	6.594.573,20	1.326.659,24	2.219.272,79	2.749.981,10	2.456.022,01	370.570,30
2010						
1)ΑΛΠΙΝ ΚΛΑΜΠ Ε.Π.Ε	640.068,05	17.304,60	145.759,69	81.691,59	74147,77	17.743,11
2)ΑΜΒΡΑΚΙΚΟΣ Ε.Π.Ε	2.408.780,38	476.068,16	416.406,73	223.547,32	58.198,17	583,66
3)ΑΦΟΙ Δ. ΣΚΕΠΕΤΑΡΗ Ε.Π.Ε	1.962.991,82	593.512,02	555.852,14	1.407.139,68	1.196.083,65	30.694,96
4)ΡΙΖΖΑ ΡΟΜΑ Ε.Π.Ε	158.683,61	72.306,17	23.190,21	135.493,40	425.081,89	13.311,17
5)Β. ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ-Ι.ΧΟΛΗΣ Ε.Π.Ε	2.278.846,03	118.575,90	1.377.671,61	899.561,75	2.318.085,03	261.818,89
Σύνολα	6.809.301,84	1.260.462,25	2.373.120,69	2.665.742,15	2.875.512,86	306.408,68

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.11

Ε.Π.Ε ΚΛΑΔΟΙ	Σύνολο Ενεργητικού	Πάγιο Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Ίδια Κεφάλαια	Μικτά Κέρδη	Καθαρά Κέρδη
2011						
1)ΒΑΡΕΛΗΣ Ε.Π.Ε	59.333,97	1.293,06	56.611,35	2.722,62	112.233,77	-8.338,73
2)ΒΕΝΚΟ Ε.Π.Ε	1.781.397,67	824.909,77	1.469.178,01	312.040,86	1.809.243,93	-114.360,19
3)ΒΡΑΧΑ Ε.Π.Ε	1.349.663,56	432.139,97	1.124.750,71	223.421,79	1.286.176,78	-13.625,39
4)ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΘΛΗΤΙΚΗ Ε.Π.Ε	28.236.266,01	2.974.817,31	22.510.190,36	5.300.333,06	38.452.945,07	3.459.715,32
5)ΔΟΥΚΑ ΚΩΝ/ΝΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ε.Π.Ε	654.249,47	6.259,06	228.818,72	406.248,59	2.053.070,91	100.639,92
Σύνολα	32.080.910,68	4.239.419,17	25.389.549,15	6.244.766,92	43.713.670,46	3.424.030,93
2010						
1)ΒΑΡΕΛΗΣ Ε.Π.Ε	112.632,99	3.017,34	101.571,64	11.061,35	141.799,15	-1.533,78
2)ΒΕΝΚΟ Ε.Π.Ε	1.738.329,35	919.550,33	1.228.123,82	502.381,68	2.052.949,86	35.306,30
3)ΒΡΑΧΑ Ε.Π.Ε	1.360.543,77	447.930,47	1.120.945,06	239.107,85	2.082.548,62	93.627,49
4)ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΘΛΗΤΙΚΗ Ε.Π.Ε	29.176.681,01	2.660.706,61	26.989.944,00	3.066.600,58	37.488.507,70	3.745.856,34
5)ΔΟΥΚΑ ΚΩΝ/ΝΑ ΜΟΝΟΠΡΟΣΩΠΗ Ε.Π.Ε	669.208,37	14.401,78	255.459,83	402.275,39	2.363.889,94	201.739,33
Σύνολα	33.057.395,49	4.045.606,53	29.696.044,35	4.221.426,85	44.129.695,27	4.074.995,68

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.12

Ε.Π.Ε ΚΛΑΔΟΙ	Σύνολο Ενεργητικού	Πάγιο Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Ίδια Κεφάλαια	Μικτά Κέρδη	Καθαρά Κέρδη
2011						
1)ΕΥΗΝΟΣ Ε.Π.Ε	397.889,77	285.140,75	258.981,17	138.908,60	130.032,89	-12.525,77
2)ΙΝΦΟΠΟΛΙΣ Ε.Π.Ε	96.459,72	4.380,01	11.287,00	-14.827,28	112.557,26	-35.961,41
3)ΙΧΘΥΜΕ Ε.Π.Ε	2.790.482,58	893.947,57	1.859.947,10	930.508,46	2.423.097,41	73.190,46
4)ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΙΝΙΟΥ Ε.Π.Ε.	44.310,31	35.238,15	15.945,89	28.364,42	0,00	0,00
5)Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ ΜΟΝ/ΠΗ Ε.Π.Ε	97.639,33	6.876,52	93.701,05	2.816,28	118.151,28	4.705,85
Σύνολα	3.426.781,71	1.225.583,00	2.239.862,21	1.085.770,48	2.783.838,84	29.409,13
2010						
1)ΕΥΗΝΟΣ Ε.Π.Ε	401.451,55	285.140,75	250.055,71	151.395,84	150.923,37	1.265,36
2)ΙΝΦΟΠΟΛΙΣ Ε.Π.Ε	144.831,33	6.764,14	123.697,20	21.134,13	133.362,67	1.863,25
3)ΙΧΘΥΜΕ Ε.Π.Ε	3.069.423,59	1.073.007,80	2.193.223,73	876.199,86	2.925.852,73	19.624,91
4)ΙΧΘΥΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΕΣ ΙΝΙΟΥ Ε.Π.Ε.	44.310,31	35.238,15	15.945,89	28.364,42	0,00	0,00
5)Κ. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ ΜΟΝ/ΠΗ Ε.Π.Ε	117.404,67	8.696,14	119.204,79	1.800,12	17.055,00	-4.303,31
Σύνολα	3.777.421,45	1.408.846,98	2.702.127,32	1.078.894,37	3.227.193,77	18.450,21

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 3.13

Ε.Π.Ε ΚΛΑΔΟΙ	Σύνολο Ενεργητικού	Πάγιο Ενεργητικό	Υποχρεώσεις	Ίδια Κεφάλαια	Μικτά Κέρδη	Καθαρά Κέρδη
2011						
1)ΙΝΑΧΟΣ Ε.Π.Ε	147.065,76	1.871,08	126.922,62	20.143,14	160.619,50	209,56
2)Μ.Ε.Κ ΠΑΤΡΙΝΟΣ Ε.Π.Ε	1.265.204,18	987.168,67	244.346,71	1.020.853,24	493.124,00	-92.341,06
3)ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ Ε.ΠΕ	59.412,24	13.845,42	42.215,83	17.196,41	71.445,80	17.268,39
Σύνολα	1.471.682,18	1.002.885,17	413.485,16	1.058.192,79	725.189,30	-74.863,11
2010						
1)ΙΝΑΧΟΣ Ε.Π.Ε	156.830,65	19.059,81	136.697,99	20.132,66	1.085.047,20	42.653,22
2)Μ.Ε.Κ ΠΑΤΡΙΝΟΣ Ε.Π.Ε	1.306.737,88	1.066.436,81	193.543,58	1.113.194,30	480.954,60	-74.170,30
3)ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΠΡΟΒΟΛΗΣ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ Ε.ΠΕ	107.648,64	17,63	98.183,84	9.464,80	193.136,10	8.535,20
Σύνολα	1.571.217,17	1.085.514,25	428.425,41	1.142.791,76	1.759.137,90	-172.708,10

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

4.1 ΓΕΝΙΚΑ ΓΙΑ ΤΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ

Η στατιστική προσπαθεί να ερμηνεύσει φαινόμενα του πραγματικού κόσμου που εμπεριέχουν μεταβλητότητα και αβεβαιότητα. Εφαρμόζει μεθόδους συλλογής οργάνωσης και ανάλυσης αριθμητικών κατά βάση δεδομένων και χρησιμοποιείται σε όλους τους κλάδους επιστήμης. Η σπουδαιότητά και χρησιμότητά της αποδεικνύεται και από το γεγονός ότι διδάσκεται σε όλες σχεδόν τις πανεπιστημιακές σχολές και όχι μόνο.

Η στατιστική έχει πολλούς ορισμούς αλλά σύμφωνα με τον Α. Αλεξόπουλο⁵ στατιστική είναι σύνολο μεθόδων που καθοδηγούν στη λήψη ορθών αποφάσεων σε περιπτώσεις αβεβαιότητας. Επιπροσθέτως ένας δεύτερος ορισμός σύμφωνα με το Λεξικό Οικονομικοτεχνικών Όρων του Ελληνικού Κέντρου Παραγωγικότητας "Στατιστική είναι α) τα αριθμητικά δεδομένα που αναφέρονται σε σύνολο ατόμων, (έμψυχων, άψυχων, φαινόμενα και λοιπά.) και β) επιστήμη συλλογής, ανάλυσης και ερμηνείας τούτων των δεδομένων".

Η στατιστική διακρίνεται σε δύο κατηγορίες

- Στην Περιγραφική στατιστική όπου περιγράφονται τα διάφορα στατιστικά στοιχεία μετά από συλλογή και ταξινόμηση κατά ομάδες των στατιστικών δεδομένων τα οποία ακολούθως παρουσιάζονται υπό μορφή ανάλυσης σε πίνακες, διαγράμματα με χαρακτηριστικές τιμές, ή ιδιότητες
- Στην Αναλυτική στατιστική, η οποία είναι περισσότερο περίπλοκη, αναζητείται με διάφορες μεθόδους ο προσδιορισμός βαθμού εμπιστοσύνης στην εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων, μέσα όμως από κάποιο περιορισμένο δείγμα στοιχείων ενός γενικότερου συνόλου.

---

⁵ Καθηγητής στο Τμήμα Μηχανικών Υπολογιστών Πληροφορικής και στο Μαθηματικό Τμήμα του Πανεπιστημίου Πατρών

Συνέπεια των παραπάνω είναι η Στατιστική να αποτελεί σήμερα τον μεγάλο αρωγό στο ερευνητικό πεδίο όλων των επιστημών και όχι μόνο. Ακόμα και στη καθημερινή ζωή η στατιστική απαντάται σε όλους τους χώρους της ανθρώπινης δραστηριότητας λαμβάνοντας έτσι επιμέρους ονομασίες π.χ. δημογραφική, τουριστική, συγκοινωνιακή, πολιτική, βιομηχανική, ναυτιλιακή, αγροτική, εκπαιδευτική και άλλα

Επισημαίνεται ότι η στατιστική ως ιδιαίτερη μέθοδος έρευνας, σε αντίθεση με την παρατήρηση και το πείραμα, ερευνά πάντα πλήθος παρατηρημάτων. Έτσι γεννιέται η έννοια του στατιστικού πληθυσμού που αποτελεί ομάδα παρατηρημάτων, όπως παραδείγματος χάρη μπορεί να είναι ένα σύνολο φοιτητών, ή σύνολο ψηφοφόρων, ή σύνολο παραγομένων οχημάτων και άλλα. Κάθε ένα μέρος αυτής της ομάδας (φοιτητής, ψηφοφόρος, όχημα) αποτελεί στατιστική μονάδα του αντίστοιχου στατιστικού πληθυσμού. Επειδή όμως εκ των πραγμάτων η εξέταση της καθεμιάς στατιστικής μονάδας χωριστά είναι και ιδιαίτερα χρονοβόρα αλλά και οικονομικά ασύμφορη, ακολουθείται η μελέτη ενός μόνο μέρους του συνόλου το οποίο και καλείται στατιστικό δείγμα που λαμβάνεται κατά τη δειγματοληψία με διάφορους τρόπους - μεθόδους.

Η ιδιότητα ή το χαρακτηριστικό με το οποίο εξετάζεται ένας στατιστικός πληθυσμός ονομάζεται μεταβλητή, που αποτελεί μετρήσιμο μέγεθος σχέσης, ή αξίας. Οι μεταβλητές (δηλαδή οι εξεταζόμενες ιδιότητες ή χαρακτήρες) διακρίνονται σε διάφορα είδη.

Μετά τη συλλογή των στατιστικών στοιχείων που επιτελείται με διάφορες διαδικασίες, ακολουθεί η επεξεργασία, η ταξινόμηση και η παρουσίασή τους σε πίνακες ή διαγράμματα.

4.2 ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Για την επεξεργασία των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε το λογισμικό στατιστικής επεξεργασίας ερευνητικών δεδομένων SPSS 17.0.

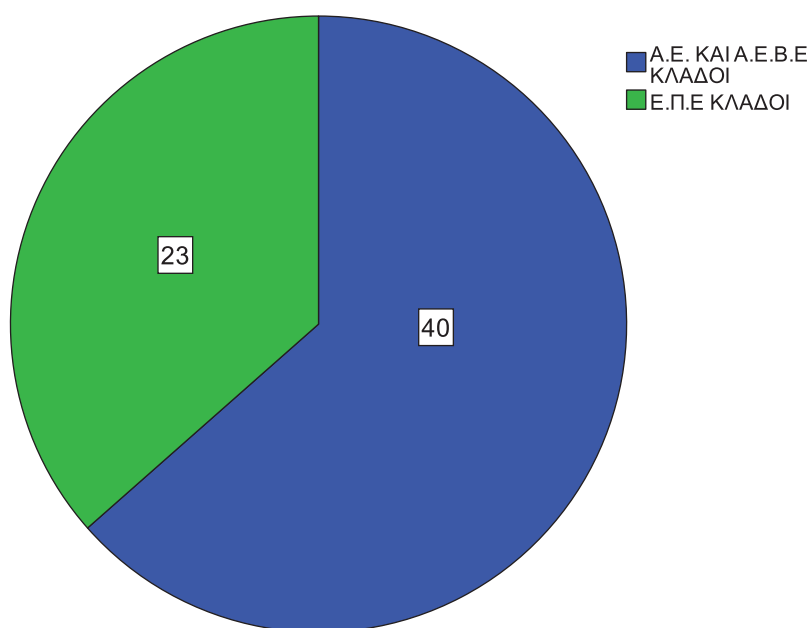
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.1

Count

		Καθαρά Κέρδη		Total
		Α.Ε. ΚΑΙ Α.Ε.Β.Ε ΚΛΑΔΟΙ	Ε.Π.Ε ΚΛΑΔΟΙ	
Έτος	2010	40	23	63
	2011	40	23	63
Total		80	46	126

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4.1

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

Στον παρακάτω πίνακα (ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2) παρουσιάζονται τα βασικά μέτρα θέσης των καθαρών κερδών των επιχειρήσεων για το έτος 2010 για Α.Ε και Ε.Π.Ε εταιρείες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.2

Καθαρά Κέρδη 2010

N	Valid	63
	Missing	0
Mean		855658,6505
Median		25327,0000
Minimum		-247610,82
Maximum		36189054,00
Percentiles	25	1265,3600
	50	25327,0000
	75	143117,7400

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

Στον παρακάτω πίνακα (ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3) παρουσιάζονται τα βασικά μέτρα διασποράς των καθαρών κερδών των επιχειρήσεων για το έτος 2010 για Α.Ε και Ε.Π.Ε εταιρείες.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.3

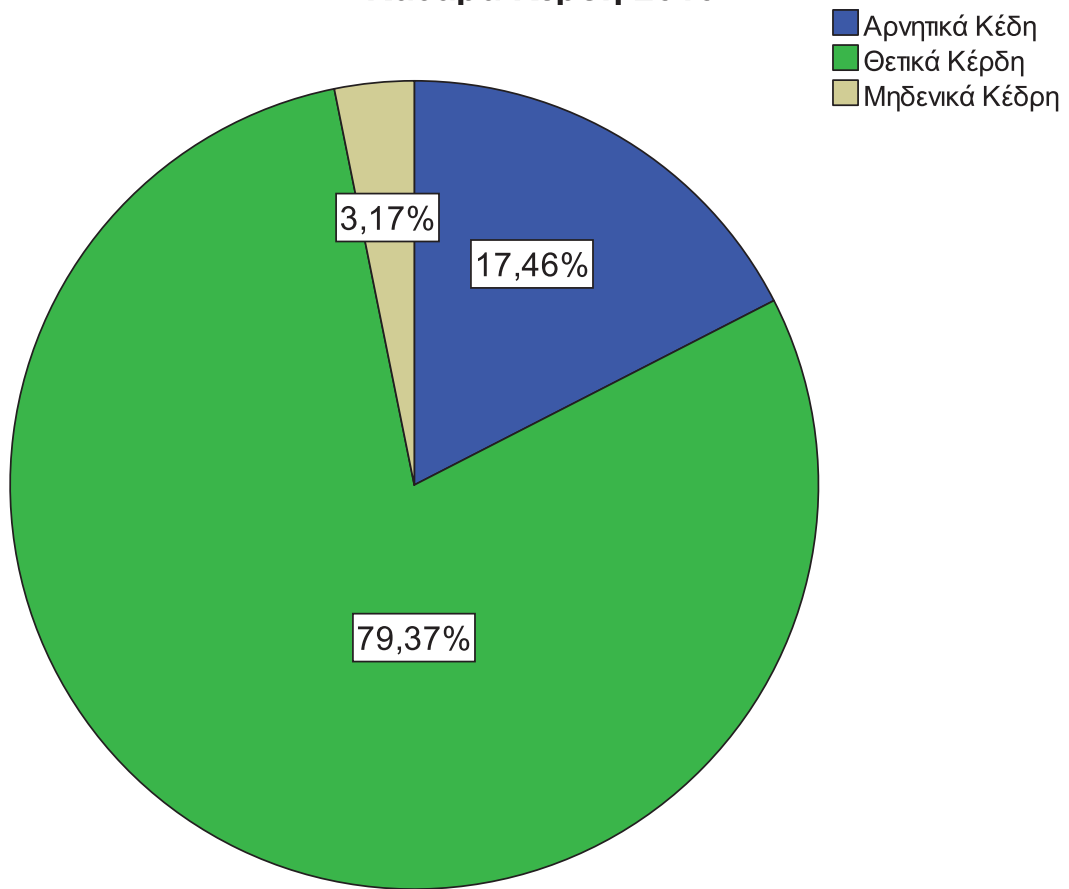
Καθαρά Κέρδη 2010

N	Valid	63
	Missing	0
Std. Deviation		4587588,41021
Variance		21045967421484,137
Range		36436664,82

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 2

Καθαρά Κέρδη 2010

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα βασικά μέτρα θέσης των καθαρών κερδών των επιχειρήσεων για το έτος 2011.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.4

Καθαρά Κέρδη 2011

N	Valid	63
	Missing	0
Mean		609297,2240
Median		13159,0100
Minimum		-249837,83
Maximum		13830955,00
Percentiles	25	-10399,6500
	50	13159,0100
	75	59330,0600

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται τα βασικά μέτρα διασποράς των καθαρών κερδών των επιχειρήσεων για το έτος 2011.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.5

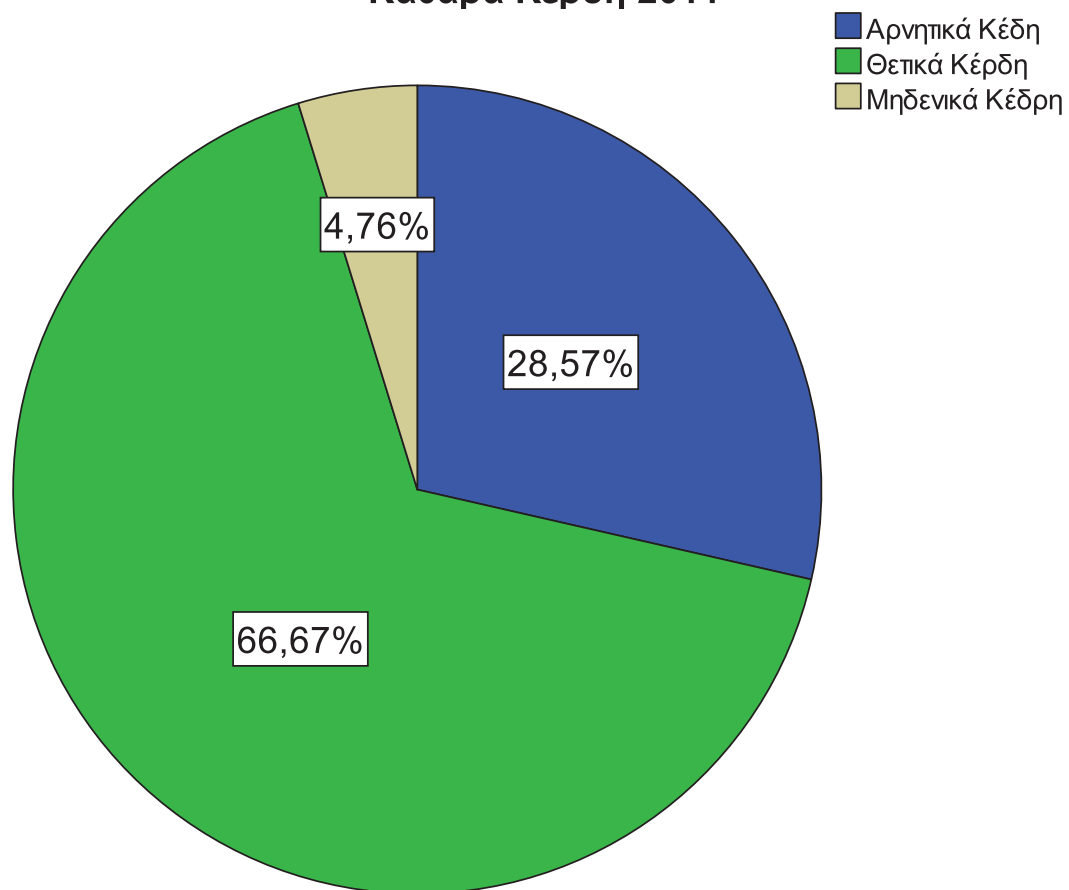
Καθαρά Κέρδη 2011

N	Valid	63
	Missing	0
Std. Deviation		2250680,61987
Variance		5065563252658,656
Range		14080792,83

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 3

Καθαρά Κέρδη 2011

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

Στους πίνακες που ακολουθούν δίνονται τα βασικά στατιστικά μέτρα των καθαρών κερδών των επιχειρήσεων ανά έτος και ανά κλάδο.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.6

Καθαρά Κέρδη 2010 Α.Ε. ΚΑΙ Α.Ε.Β.Ε ΚΛΑΔΟΙ

N	Valid	40
	Missing	0
Mean		1231760,1747
Median		38068,6550
Std. Deviation		5720171,54982
Variance		32720362559412,990
Range		36436664,82
Minimum		-247610,82
Maximum		36189054,00
Sum		49270406,99
Percentiles	25	10688,4425
	50	38068,6550
	75	248917,6175

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.7

Καθαρά Κέρδη 2011 Α.Ε. ΚΑΙ Α.Ε.Β.Ε ΚΛΑΔΟΙ

N	Valid	40
	Missing	0
Mean		863849,5645
Median		20029,7050
Std. Deviation		2752562,71461
Variance		7576601497870,172
Range		14080792,83
Minimum		-249837,83
Maximum		13830955,00
Sum		34553982,58
Percentiles	25	-1302,1200
	50	20029,7050
	75	80272,7300

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.8

Καθαρά Κέρδη 2010 Ε.Π.Ε ΚΛΑΔΟΙ

N	Valid	23
	Missing	0
Mean		201569,0430
Median		13311,1700
Std. Deviation		776284,33514
Variance		602617368990,120
Range		3820026,64
Minimum		-74170,30
Maximum		3745856,34
Sum		4636087,99
Percentiles	25	,0000
	50	13311,1700
	75	93627,4900

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.9

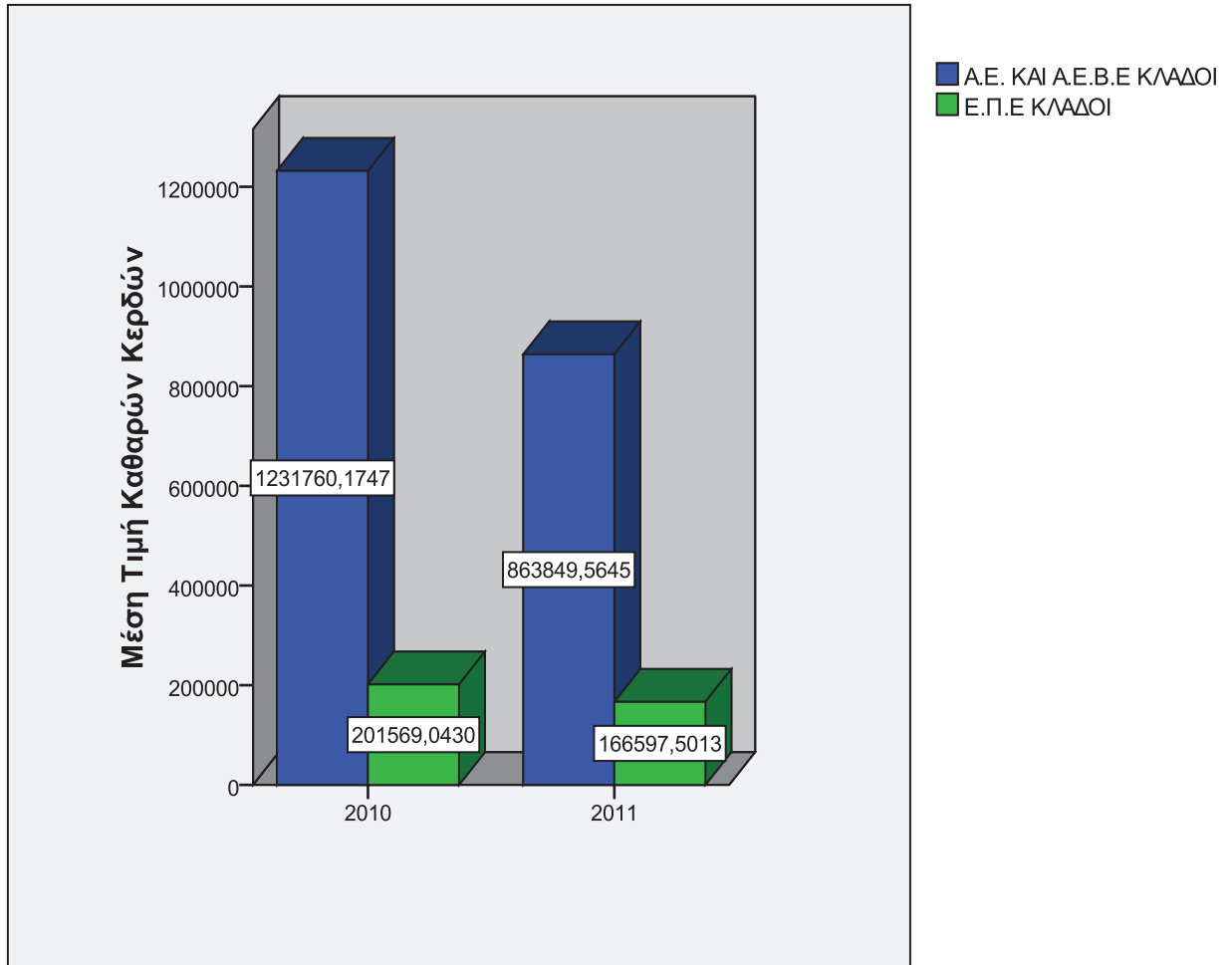
Καθαρά Κέρδη 2011 Ε.Π.Ε

ΚΛΑΔΟΙ

N	Valid	23
	Missing	0
Mean		166597,5013
Median		2608,3200
Std. Deviation		722306,20121
Variance		521726248309,922
Range		3574075,51
Minimum		-114360,19
Maximum		3459715,32
Sum		3831742,53
Percentiles	25	-12525,7700
	50	2608,3200
	75	48463,8500

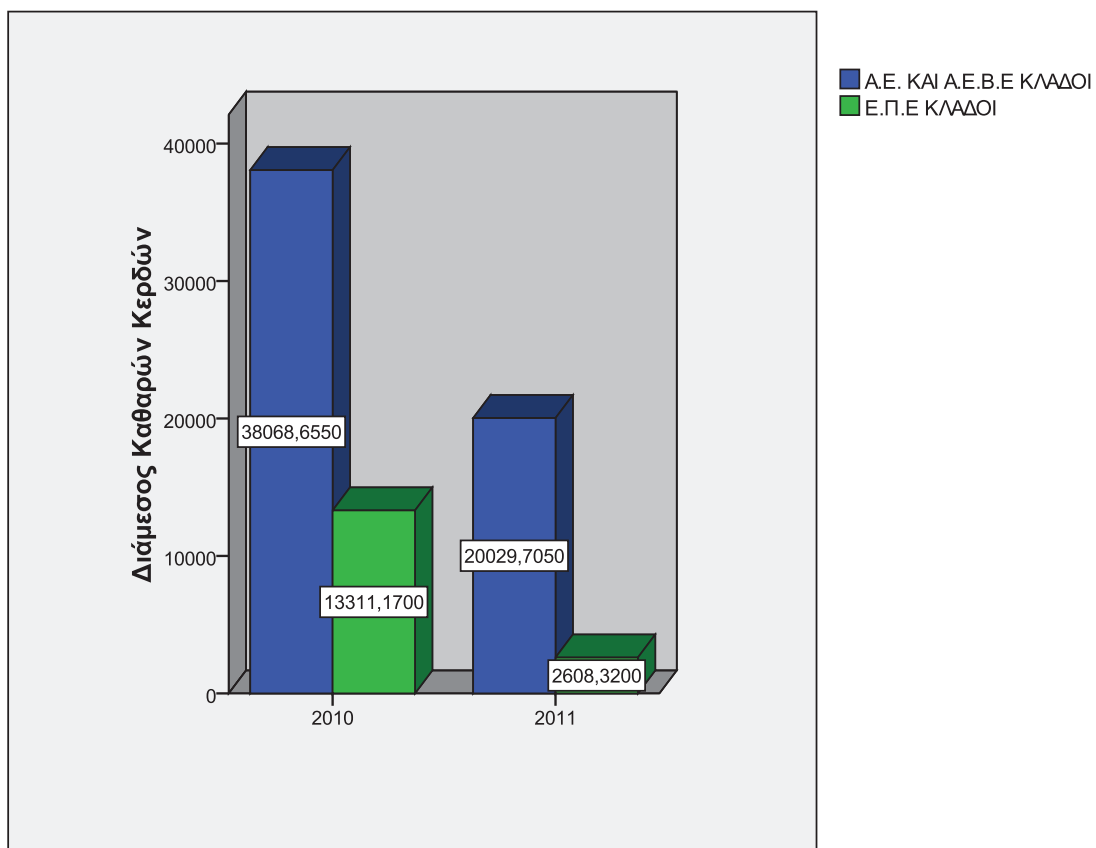
ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗΣ ΜΑΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 4

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

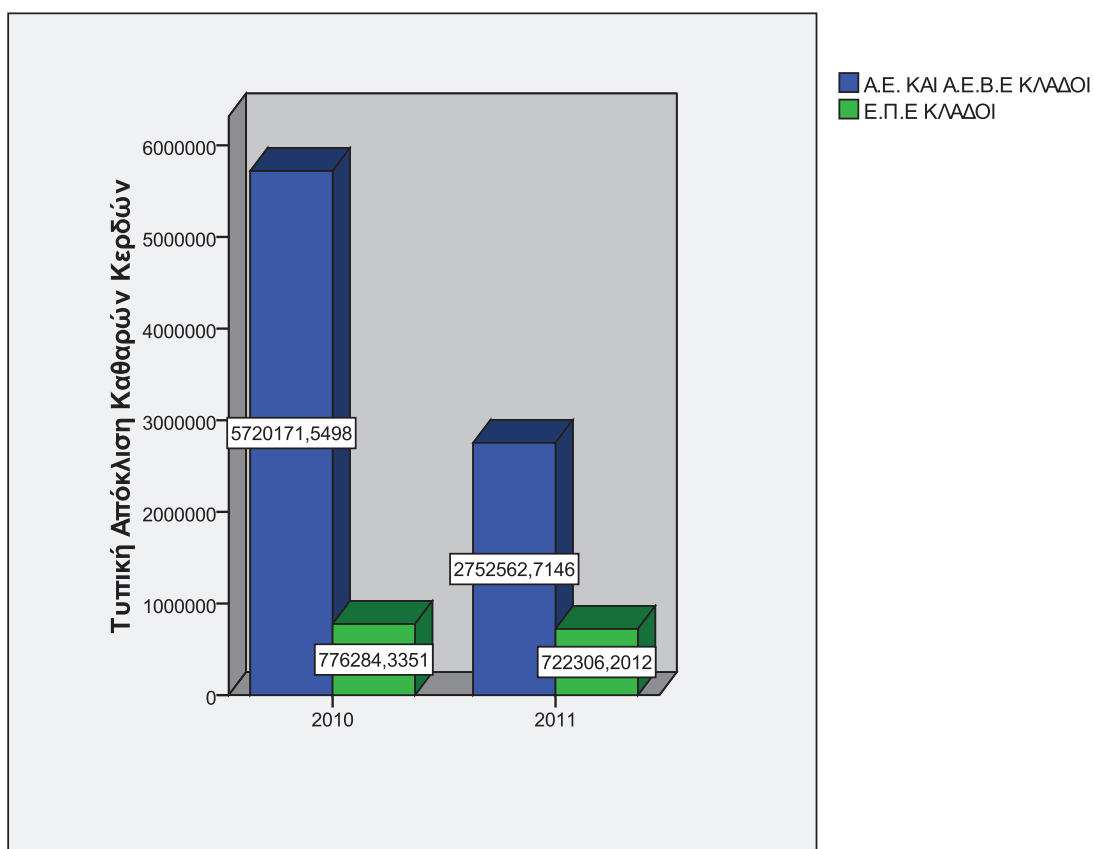
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 5

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

Παρατηρούμε ότι υπάρχει μεγάλη διαφορά ανάμεσα στις μέσες τιμές (Διάγραμμα 4) και στις διαμέσους των καθαρών κερδών (Διάγραμμα. 5). Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η μέση τιμή επηρεάζεται από ακραίες τιμές, ενώ η διάμεσος όχι. Άρα, στην προκειμένη περίπτωση η διάμεσος είναι πιο αξιόπιστο μέτρο θέσης.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 6

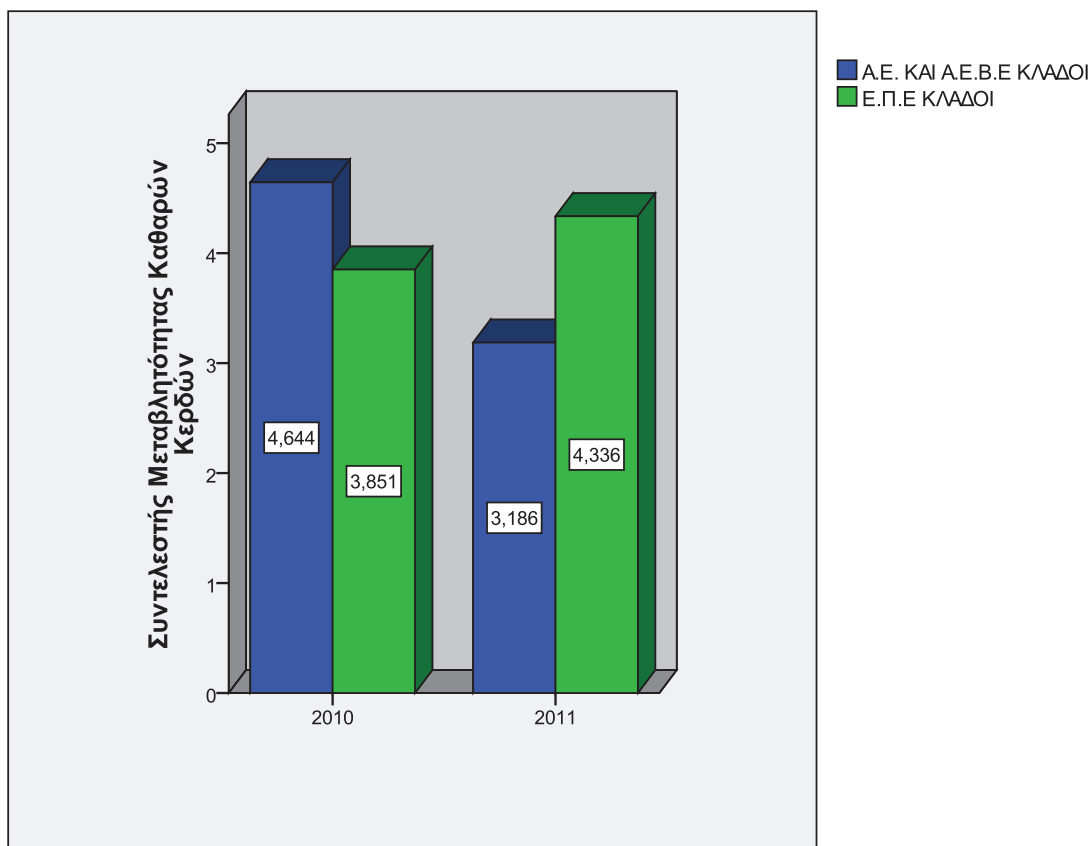

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

Στο Διάγραμμα 6 βλέπουμε την Τυπική Απόκλιση των Καθαρών Κερδών για τα έτη 2010 και 2011 για τους κλάδους Α.Ε, Α.Ε.Β.Ε και Ε.Π.Ε.

Ενώ στο Διάγραμμα 7 βλέπουμε το Συντελεστή Μεταβλητότητας των Καθαρών Κερδών για τα έτη 2010 και 2011 για τους κλάδους Α.Ε, Α.Ε.Β.Ε και Ε.Π.Ε.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 7

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

Παρατηρούμε ότι το 2010 μικρότερη μεταβλητότητα καθαρών κερδών είχαν οι Ε.Π.Ε ΚΛΑΔΟΙ ενώ το 2011 οι Α.Ε. ΚΑΙ Α.Ε.Β.Ε ΚΛΑΔΟΙ.

Στους πίνακες που ακολουθούν δίνεται η 5%-ισοσταθμισμένη μέση τιμή. Γενικά, η 5%-ισοσταθμισμένη μέση τιμή (5% Trimmed Mean), ορίζεται ως η μέση τιμή που υπολογίζεται όταν οι 5% μεγαλύτερες και οι 5% μικρότερες τιμές έχουν διαγραφεί. Επίσης, δίνεται το ενδοτεταρτημοριακό εύρος. Το ενδοτεταρτημοριακό εύρος (Interquartile Range) είναι η διαφορά του πρώτου από το τρίτο τεταρτημόριο. Όσο μικρότερο είναι το ενδοτεταρτημοριακό εύρος, τόσο μεγαλύτερη θα είναι η συγκέντρωση των τιμών και άρα

μικρότερη η διασπορά των τιμών του καθαρού κέρδους. Τέλος, δίνεται το 95% διάστημα εμπιστοσύνης για τη μέση τιμή του πληθυσμού (95% Confidence Interval for Mean).

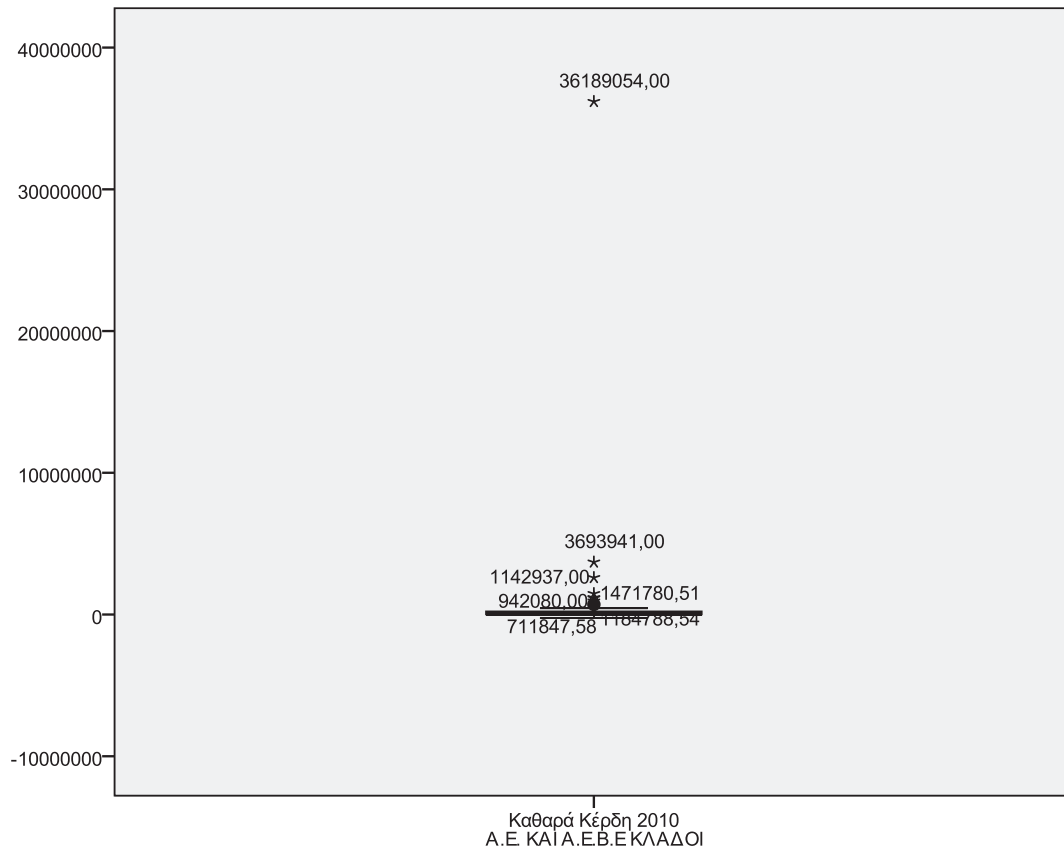
Μετά από κάθε πίνακα δίνεται και το αντίστοιχο θηκόγραμμα (box plot). Το θηκόγραμμα είναι ένα γράφημα με το οποίο μπορούμε να παρουσιάσουμε τα κυριότερα χαρακτηριστικά της κατανομής του δείγματος. Μας βοηθάει να έχουμε μια εποπτική εικόνα της κατανομής των καθαρών κερδών και να εντοπίζουμε τυχόν παράτυπα σημεία.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.10

Καθαρά Κέρδη 2010 Α.Ε. ΚΑΙ Α.Ε.Β.Ε ΚΛΑΔΟΙ	Mean		1231760,1748
	95% Confidence Interval for Mean	Lower Bound	-597639,4382
		Upper Bound	3061159,7877
	5% Trimmed Mean		270005,1819
	Median		38068,6550
	Variance		32720362559412,990
	Std. Deviation		5720171,54982
	Minimum		-247610,82
	Maximum		36189054,00
	Range		36436664,82
	Interquartile Range		238229,18

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 8

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

Οι τιμές 36189054, 3693941, 2600759.3, 1471780.51, 1184788.54, 1142937 και 942080 χαρακτηρίζονται ακραίες (extreme values) και το SPSS τις συμβολίζει με αστερίσκους. Ενώ η τιμή 711847.58 είναι πιθανό παράτυπο σημείο (outlier) και συμβολίζεται με τελεία.

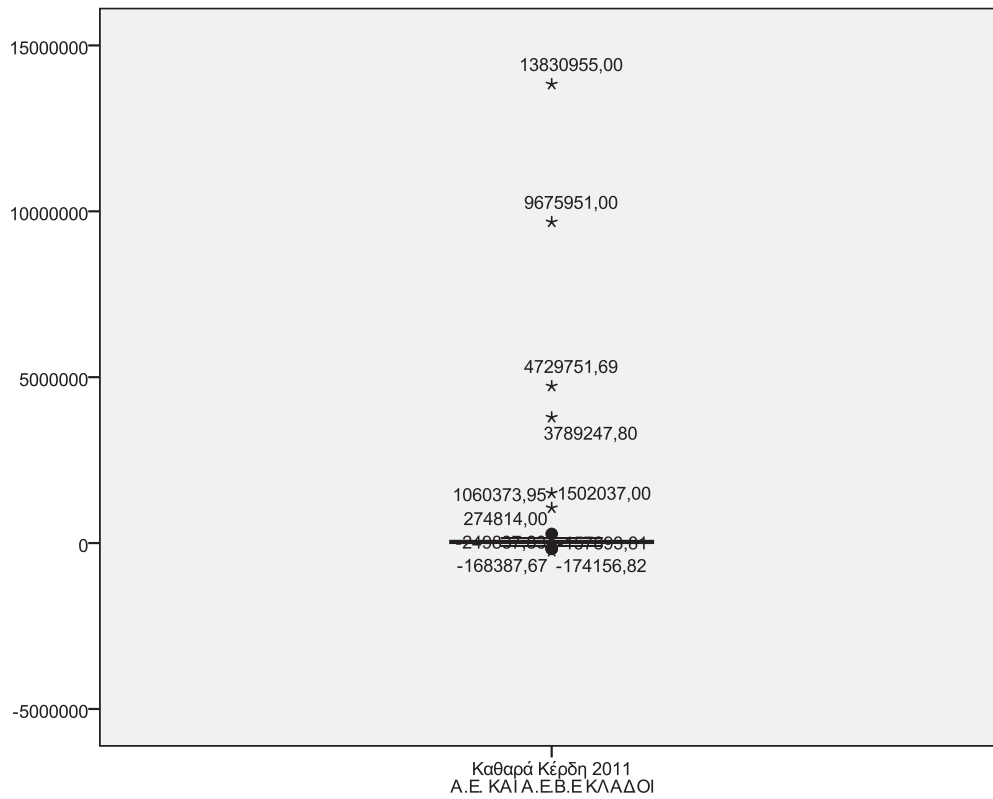
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.11

Καθαρά Κέρδη 2011 Α.Ε. ΚΑΙ Α.Ε.Β.Ε ΚΛΑΔΟΙ	Mean		863849,5645
	95% Confidence Interval for Mean	Lower Bound	-16462,6990
		Upper Bound	1744161,8280
	5% Trimmed Mean		318640,8675
	Median		20029,7050
	Variance		7576601497870,172
	Std. Deviation		2752562,71461
	Minimum		-249837,83
	Maximum		13830955,00
	Range		14080792,83
	Interquartile Range		81574,85

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 9

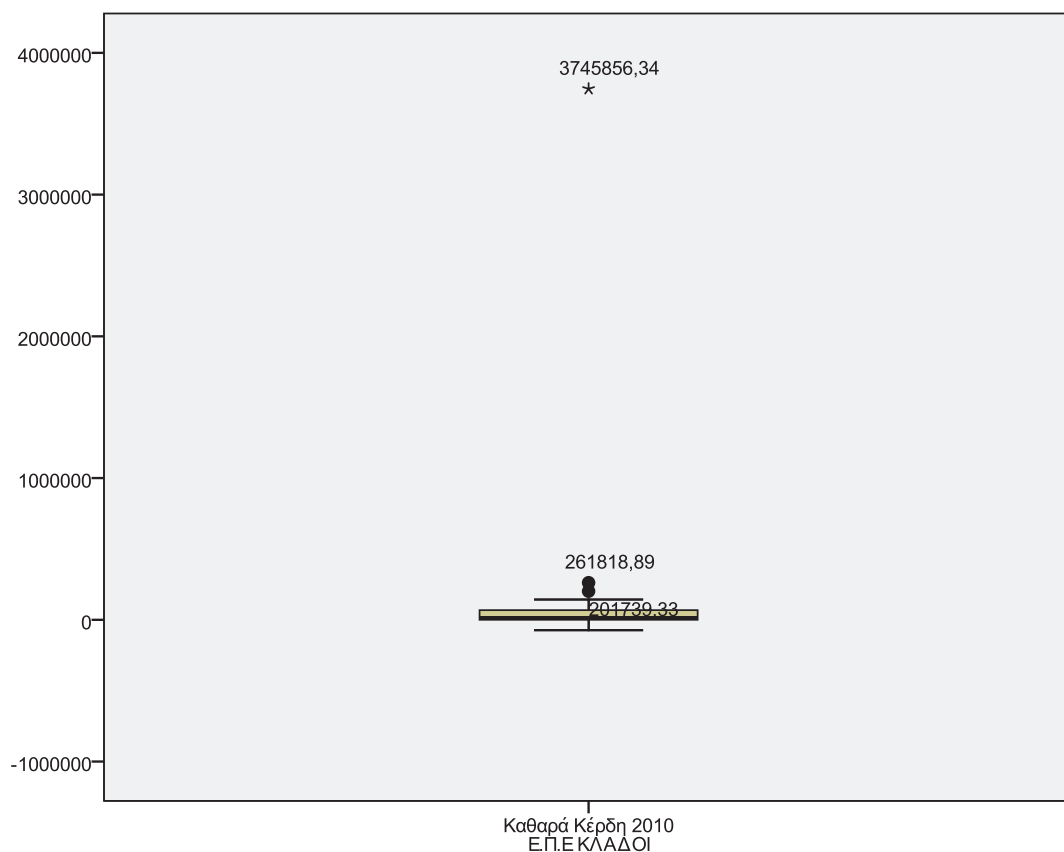

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΠΙΑΝΑΚΑΣ 4.12

Καθαρά Κέρδη 2010 Ε.Π.Ε ΚΛΑΔΟΙ	Mean		201569,0430
	95% Confidence Interval for Mean	Lower Bound	-134121,4765
		Upper Bound	537259,5626
	5% Trimmed Mean		44797,5613
	Median		13311,1700
	Variance		602617368990,120
	Std. Deviation		776284,33514
	Minimum		-74170,30
	Maximum		3745856,34
	Range		3820026,64
	Interquartile Range		93627,49

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 10

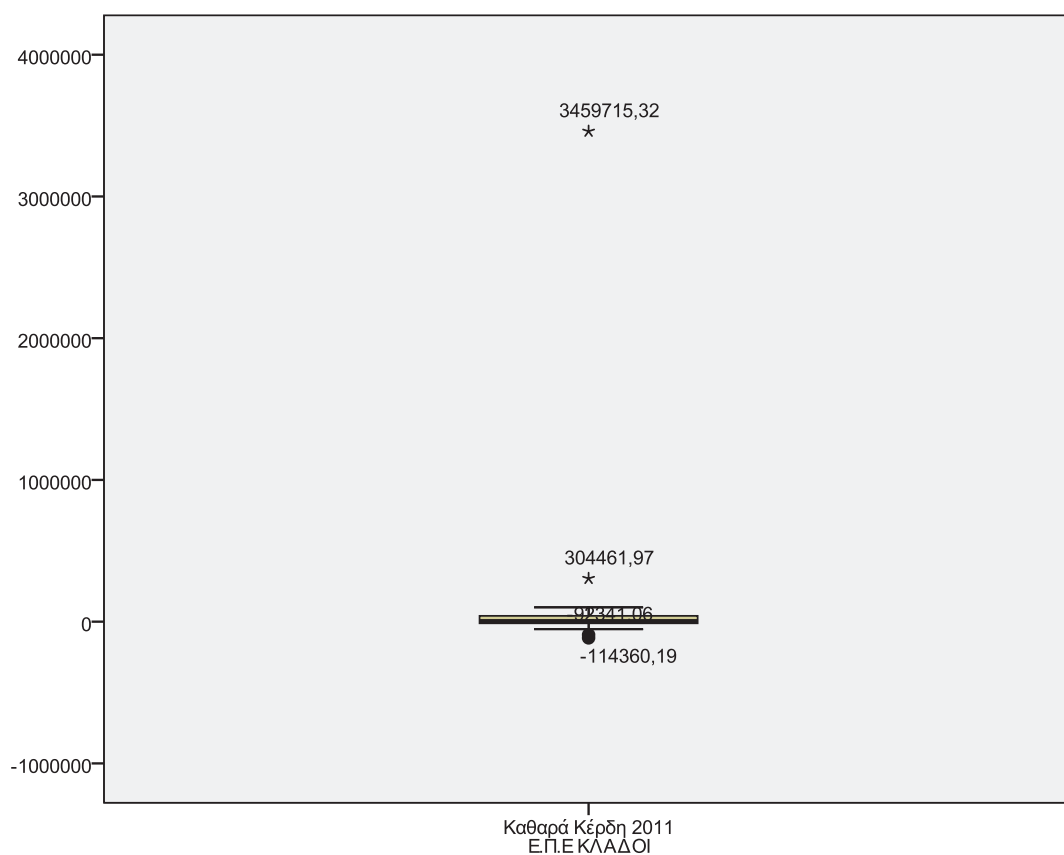
ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.13

Καθαρά Κέρδη 2011 Ε.Π.Ε ΚΛΑΔΟΙ	Mean		166597,5013
	95% Confidence Interval for Mean	Lower Bound	-145751,1227
		Upper Bound	478946,1254
	5% Trimmed Mean		21959,8678
	Median		2608,3200
	Variance		521726248309,922
	Std. Deviation		722306,20121
	Minimum		-114360,19
	Maximum		3459715,32
	Range		3574075,51
	Interquartile Range		60989,62

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 11

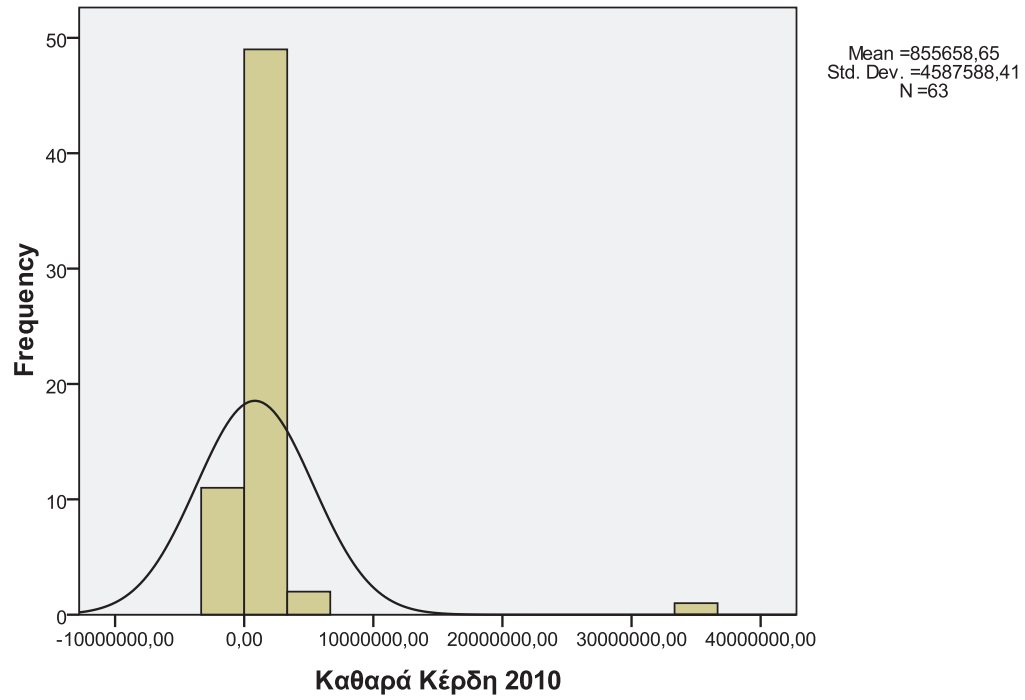
ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

Έλεγχος κανονικότητας

Όταν το ιστόγραμμα συχνοτήτων των ποσοτικών μεταβλητών έχει το σχήμα “καμπάνας”, τότε λέμε ότι τα δεδομένα ακολουθούν την κανονική κατανομή ή κατανέμονται κανονικά. Το ιστόγραμμα όμως δεν είναι “ικανό” να μας απαντήσει στην ερώτηση εάν τα δεδομένα ακολουθούν την κανονική κατανομή. Ένα γράφημα με το οποίο μπορούμε να ελέγχουμε οπτικά την ύπαρξη κανονικότητας στα δεδομένα είναι το P-P Plot. Όσο πιο κοντά στην ευθεία είναι τα σημεία του σχήματος τόσο πιο πολλές είναι οι ενδείξεις ότι τα δεδομένα ακολουθούν την κανονική κατανομή.

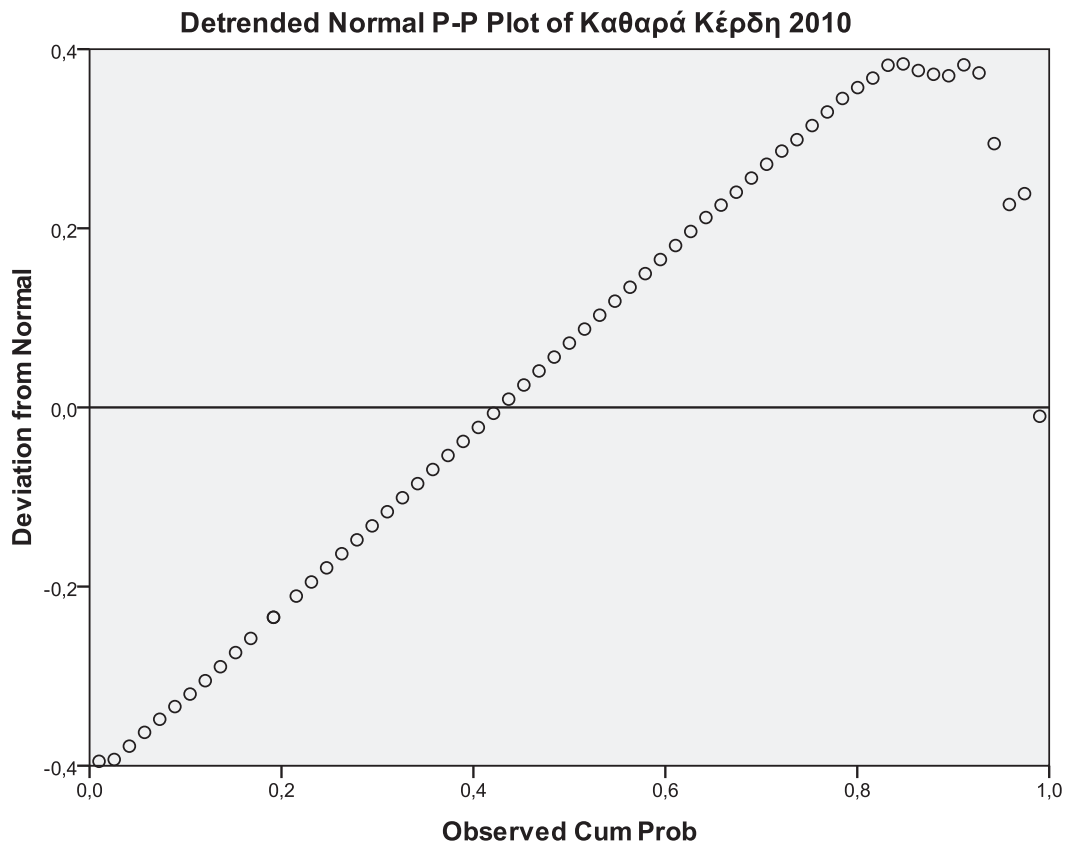
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 12

Histogram

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

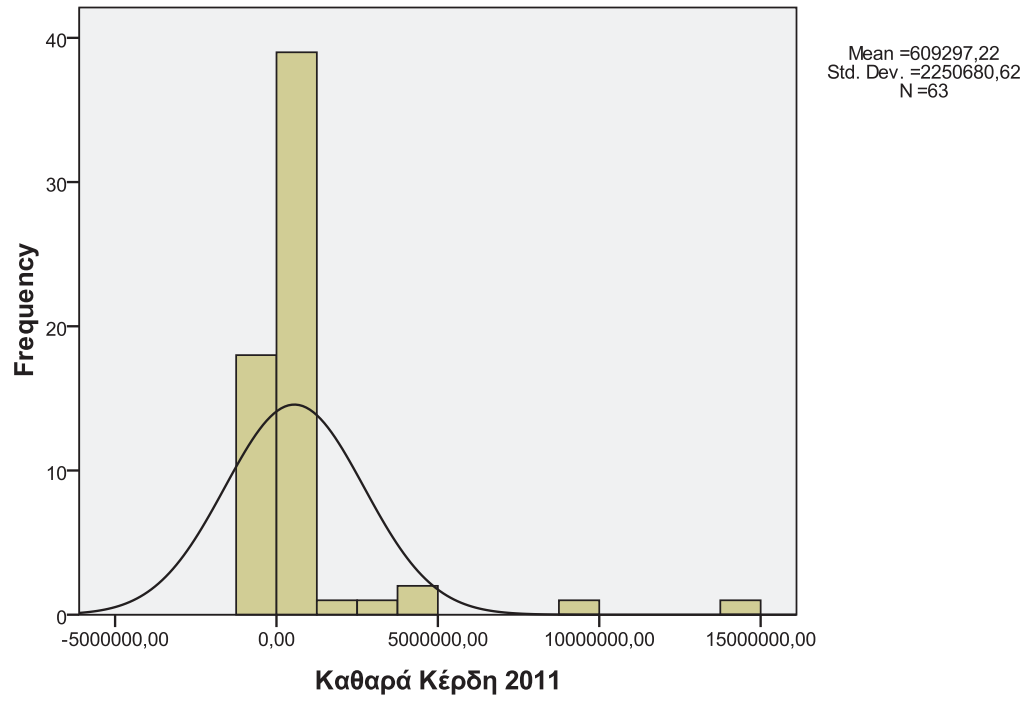
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 13

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

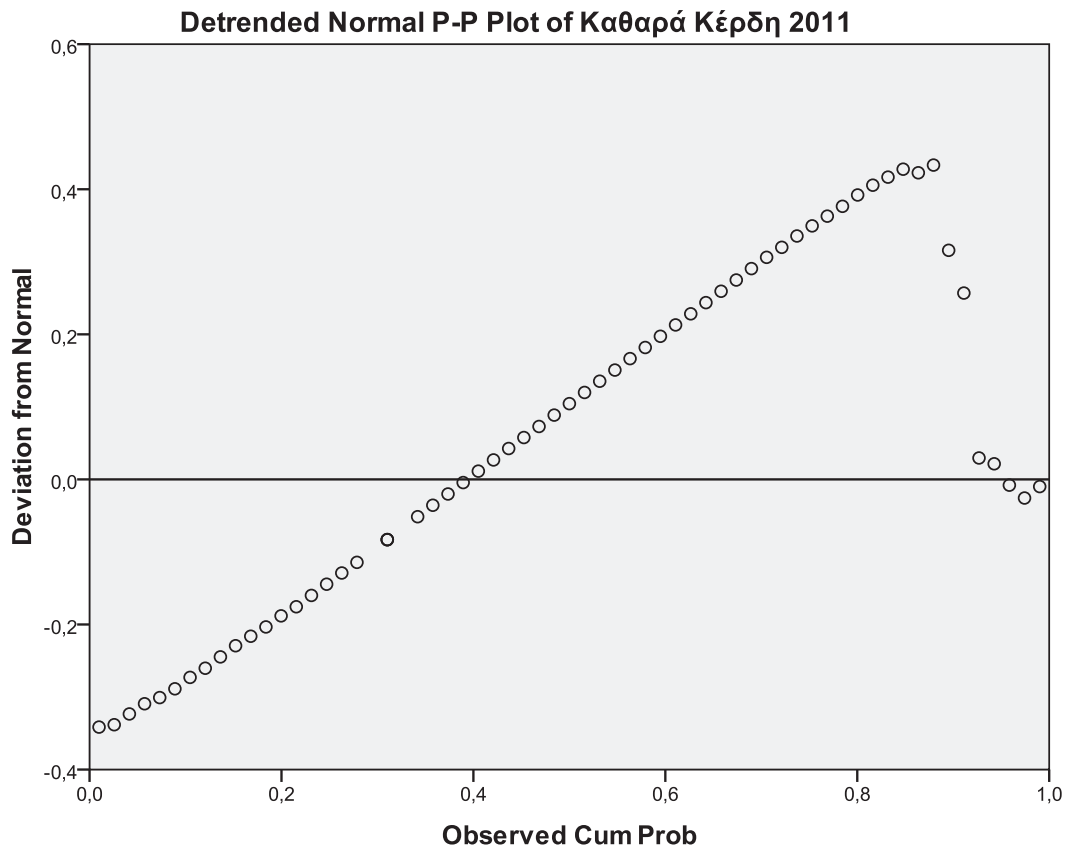
ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 14

Histogram

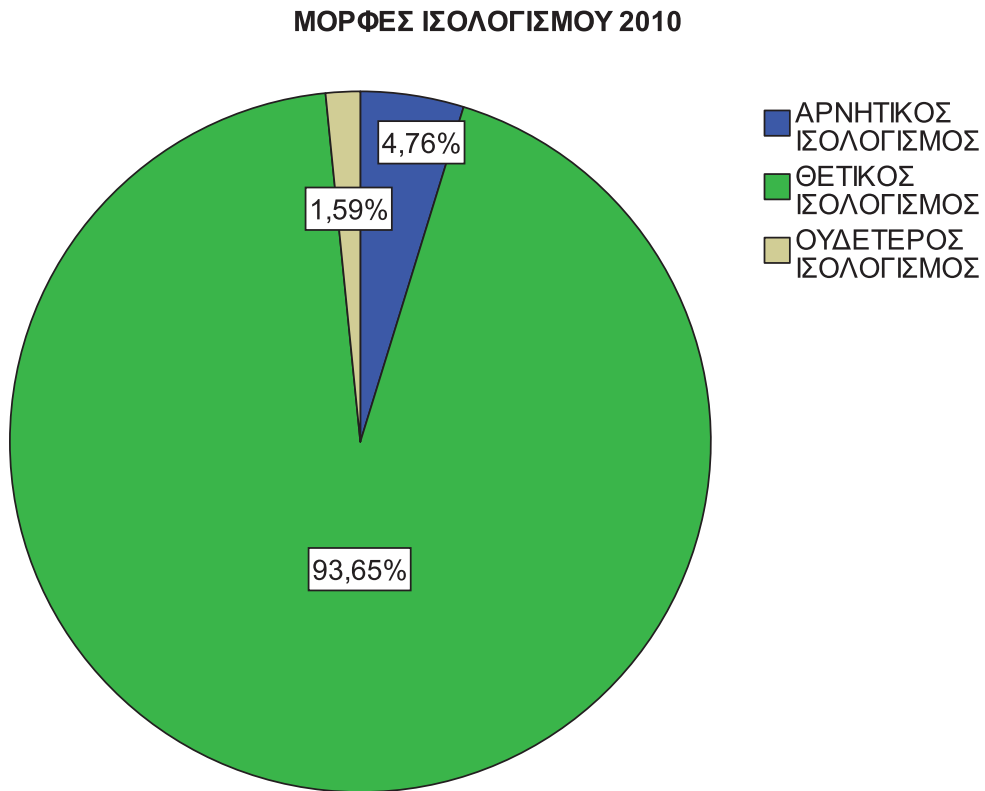
ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 15

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 16

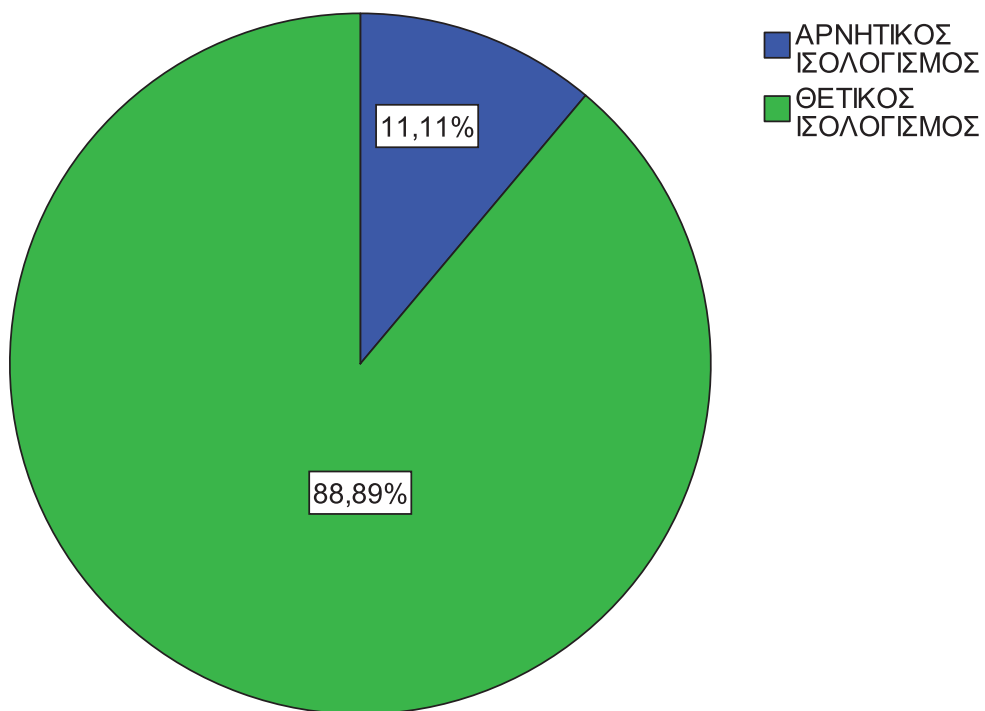
ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

Όπως βλέπουμε στο Διάγραμμα 16 το έτος 2010 σχεδόν όλοι οι ισολογισμοί είναι θετικοί, με εξαίρεση ένα μικρό ποσό της τάξης του 4,76% που είναι αρνητικοί και ένα ακόμη μικρότερο 1,59% που είναι μηδενικοί.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 17

ΜΟΡΦΕΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2011

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

Παρατηρούμε στο Διάγραμμα 17 ότι και το έτος 2011 ένα αρκετά μεγάλο ποσοστό ισολογισμών είναι θετικοί, με τη διαφορά ότι μειώθηκαν κατά 4,8% μονάδες, ενώ οι μηδενικοί ισολογισμοί δεν κατέχουν κάποιο ποσοστό στο γράφημα. Στον πίνακα που ακολουθεί γίνεται ανάλυση των ισολογισμών για το έτος 2010 σε εταιρείες Α.Ε και Α.Ε.Β.Ε.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.14

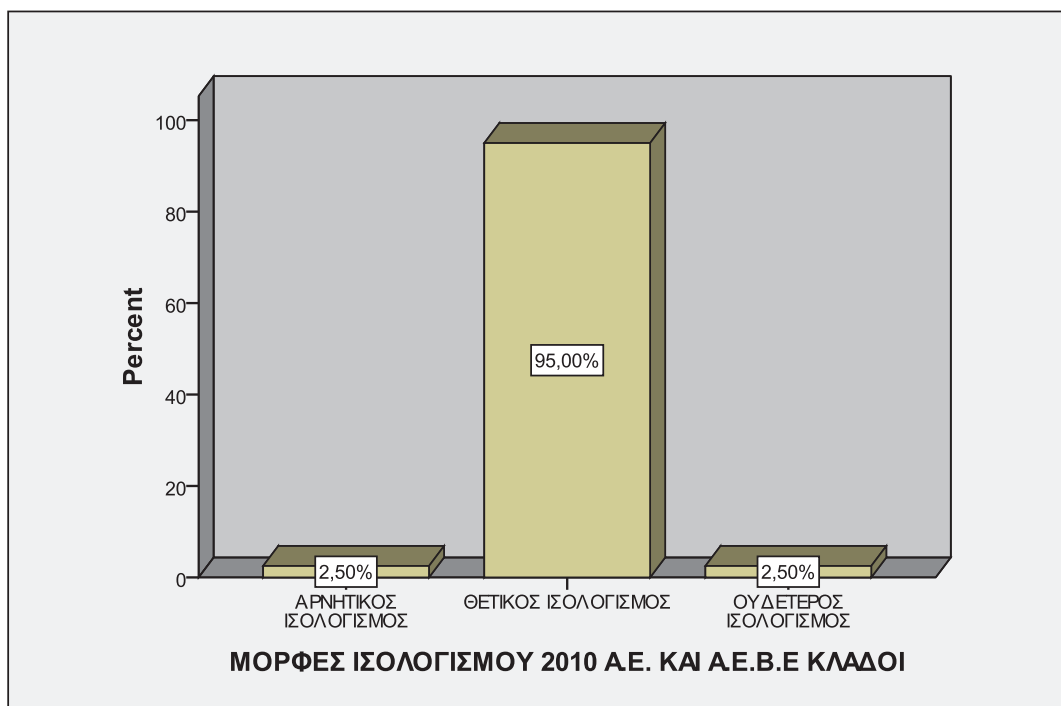
ΜΟΡΦΕΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2010 Α.Ε. ΚΑΙ Α.Ε.Β.Ε ΚΛΑΔΟΙ

	Frequency	Percent
Valid ΑΡΝΗΤΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	1	2,5
ΘΕΤΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	38	95,0
ΟΥΔΕΤΕΡΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	1	2,5
Total	40	100,0

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18

ΜΟΡΦΕΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2010 Α.Ε. ΚΑΙ Α.Ε.Β.Ε ΚΛΑΔΟΙ

Στο Διάγραμμα 17 βλέπουμε τα ποσοστά των ισολογισμών αποκλειστικά στις Α.Ε και Α.Ε.Β.Ε εταιρείες.

Πιο κάτω στον Πίνακα 4.15 και στο Διάγραμμα 18 αναλύονται οι ισολογισμοί των Ε.Π.Ε για το έτος 2010.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4.15

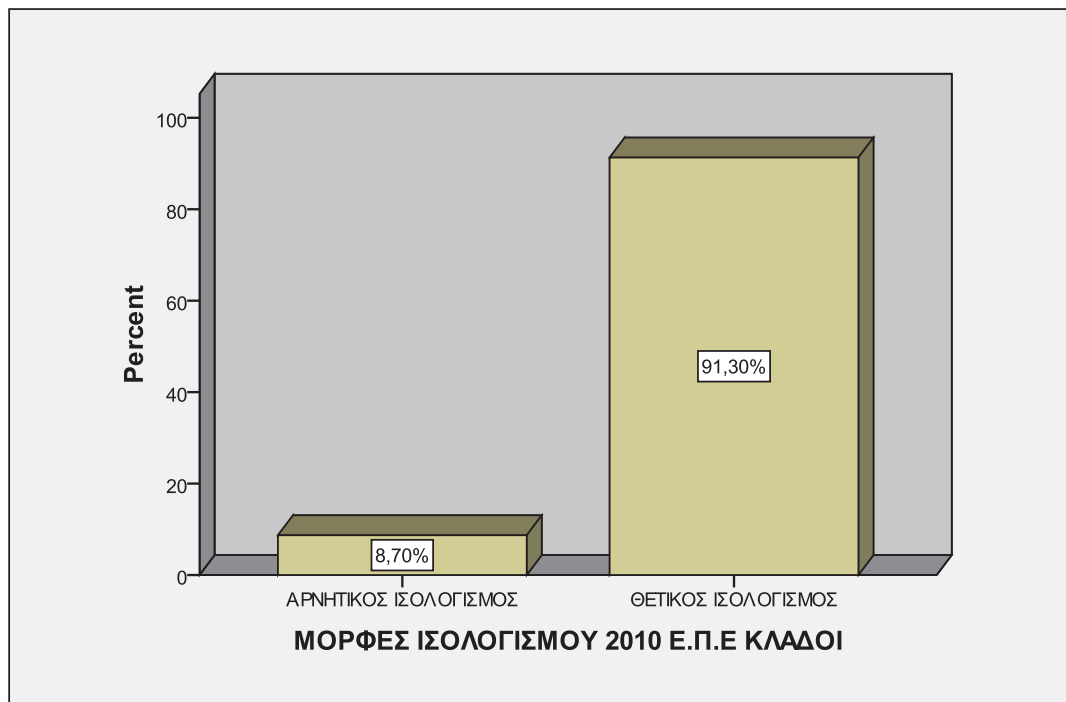
ΜΟΡΦΕΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2010 Ε.Π.Ε ΚΛΑΔΟΙ			
		Frequency	Percent
Valid	ΑΡΝΗΤΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	2	8,7
	ΘΕΤΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	21	91,3
	Total	23	100,0

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

Παρατηρούμε ότι στις Ε.Π.Ε δεν υπάρχουν μηδενικοί ισολογισμοί, ενώ πάλι το μεγαλύτερο ποσοστό αποτελείται από θετικούς ισολογισμούς που αγγίζουν το 91,3%.

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 18

ΜΟΡΦΕΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2010 Ε.Π.Ε ΚΛΑΔΟΙ

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

Παρακάτω ακολουθεί η ανάλυση για το έτος 2011 και τις Α.Ε και Α.Ε.Β.Ε εταιρείες.

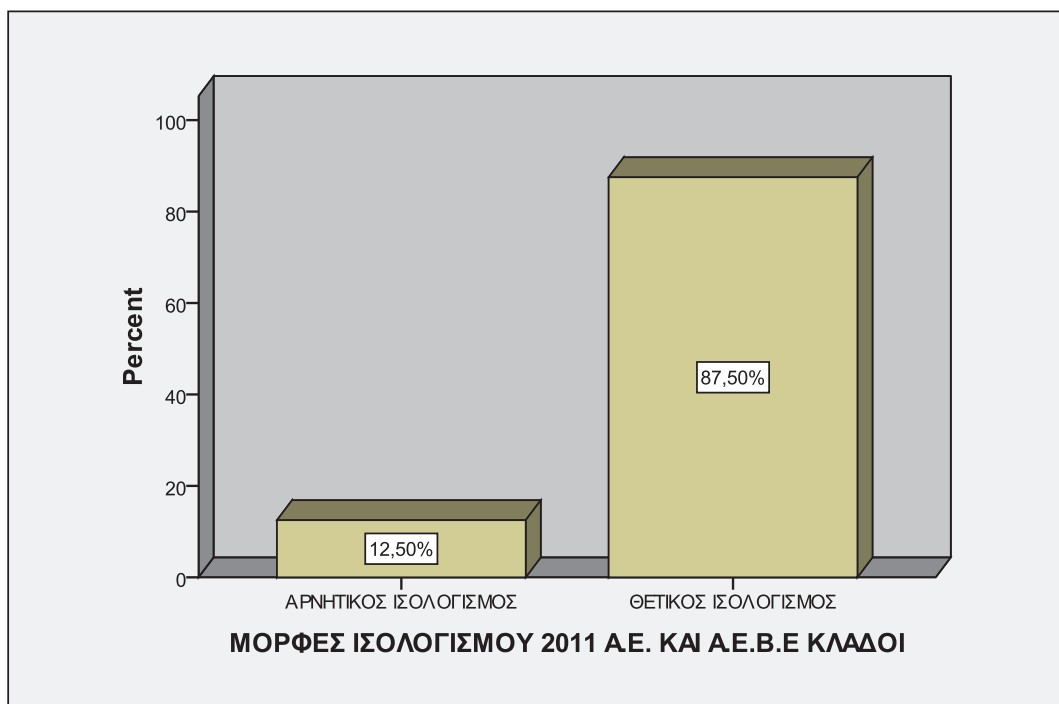
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.16

		Frequency	Percent
Valid	ΑΡΝΗΤΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	5	12,5
	ΘΕΤΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	35	87,5
Total		40	100,0

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 19

ΜΟΡΦΕΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2011 Α.Ε. ΚΑΙ Α.Ε.Β.Ε ΚΛΑΔΟΙ

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

Παρατηρούμε από τον Πίνακα 4.16 και το Διάγραμμα 19 ότι για το έτος 2011 και τις Α.Ε και Α.Ε.Β.Ε εταιρείες οι θετικοί ισολογισμοί συνεχίζουν να παραμένουν σε υψηλό ποσοστό άλλα συγκριτικά με το προηγούμενο έτος έχουν μειωθεί αισθητά.

Πιο κάτω παρουσιάζεται στον Πίνακα 4.17 και στο Διάγραμμα 20 η ανάλυση των ισολογισμών των Ε.Π.Ε για το έτος 2011.

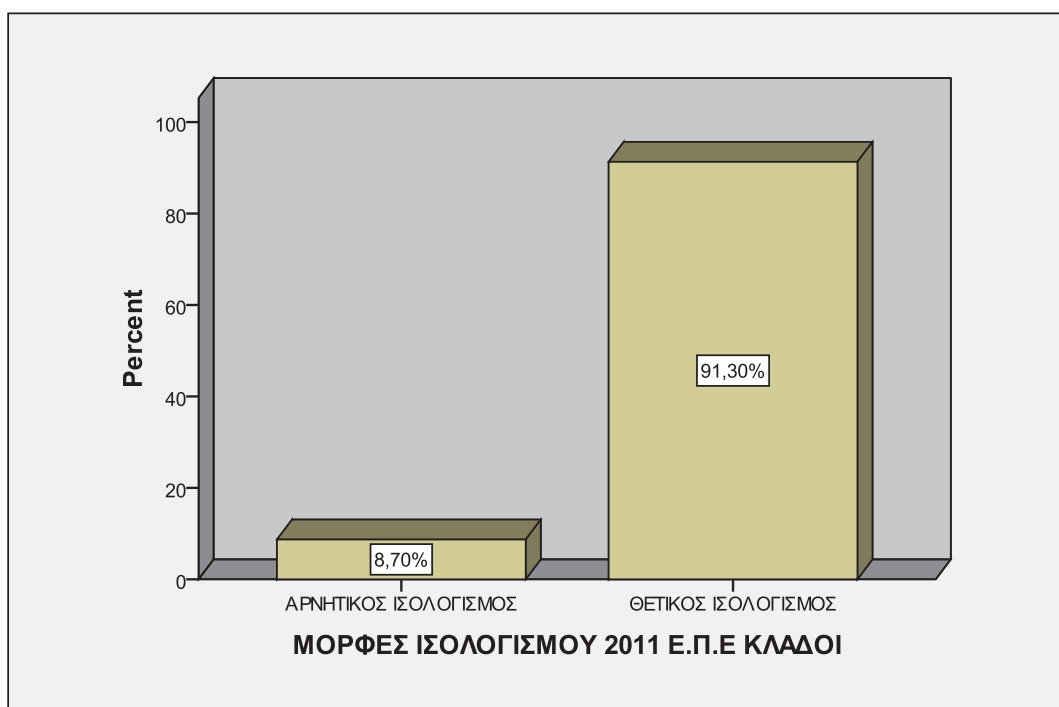
ΠΙΝΑΚΑΣ 4.17

ΜΟΡΦΕΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2011 Ε.Π.Ε ΚΛΑΔΟΙ			
		Frequency	Percent
Valid	ΑΡΝΗΤΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	2	8,7
	ΘΕΤΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ	21	91,3
	Total	23	100,0

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ 20

ΜΟΡΦΕΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ 2011 Ε.Π.Ε ΚΛΑΔΟΙ

ΠΗΓΗ: ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΚΗ ΜΑΣ

Παρατηρούμε ότι στο έτος 2011 για τις Ε.Π.Ε εταιρείες δεν έχουν σημειωθεί αλλαγές σε σχέση με το προηγούμενο έτος και τα ποσοστά κυμαίνονται στα ίδια ακριβώς επίπεδα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Αναντίρρητα οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις παίζουν σημαντικό ρόλο στην οικονομία του τόπου καθώς αποτελούν ένα μεγάλο κομμάτι της ελληνικής επιχειρηματικότητας αποτελώντας συνάμα και τη βασική πηγή πλούτου και καινοτομίας

Όμως διαπιστώνουμε ότι οι Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις αν και συνιστούν όπως είπαμε τον βασικό ‘πυρήνα’ της οικονομίας του νομού, το τελευταίο χρονικό διάστημα σημειώνουν αισθητή κρίση.

Παρατηρούμε ότι τα καθαρά κέρδη των εταιρειών από το 2010 έως το 2011 έχουν μειωθεί κατά 12,69 ποσοστιαίες μονάδες, ενώ τα αρνητικά κέρδη στο χρονικό διάστημα αυτό έχουν σημειώσει αύξηση του ύψους των 8,11 ποσοστιαίων μονάδων. Σημειώνεται επίσης και μια μικρή αύξηση της τάξης των 1,59 ποσοστιαίων μονάδων για τα μηδενικά καθαρά κέρδη.

Συμπεραίνουμε δηλαδή ότι μέσα σε μια διαχειριστική περίοδο έχει αλλάξει προς το χειρότερο η οικονομική κατάσταση των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων του νομού μας, ωστόσο οι αλλαγές αυτές σε γενικά επίπεδα δεν είναι ιδιαίτερα μεγάλες.

Μελετώντας προσεχτικά τα γραφήματα παρατηρούμε ότι οι ισολογισμοί κατά ένα μεγάλο ποσοστό είναι θετικοί, κάτι που αποδεικνύει τη βιωσιμότητα των Μ.Μ.Ε και στις δύο διαχειριστικές περιόδους, μολοταύτα το 2011 σε σύγκριση με το 2010 οι ισολογισμοί για τις Ανώνυμες Εταιρείες και Α.Ε.Β.Ε έχουν σημειώσει αισθητές αλλαγές.

Οι Ανώνυμες Εταιρείες έχουν πληγεί αδυσώπητα τον τελευταίο καιρό και αυτό φαίνεται από τη ραγδαία μείωση των θετικών ισολογισμών μέσα στο έτος 2011, που φαίνεται να αγγίζει τις 27,5 ποσοστιαίες μονάδες. Παράλληλα έχει σημειωθεί αύξηση των αρνητικών ισολογισμών κατά 10 ποσοστιαίες μονάδες.

Εν αντιθέσει οι Ε.Π.Ε στους ισολογισμούς τους δεν έχουν σημειώσει διαφορές συνεχίζοντας να κυμαίνονται περίπου στο ίδιο μοτίβο, σημειώνοντας μόνο κάποιες διαφορές στα καθαρά τους κέρδη, με μια μικρή αλλά σημαντική αύξηση.

Αναντίρρητα λοιπόν μπορούμε να πούμε πως κρούεται ο ‘κώδωνας του κινδύνου’ για τις Ανώνυμες Εταιρείες καθώς φαίνεται ότι το δυσμενές οικονομικό περιβάλλον που διανύουμε σε συνδυασμό με το ελλιπές management και τη κακή διαχείριση, οδηγούν με αργό ρυθμό τις Α.Ε σε οικονομική πτώση.

Αντίθετα όμως οι Ε.Π.Ε φαίνεται να αντέχουν περισσότερο στις δυσκολίες κατά γενική πάντα ομολογία, χωρίς να παύουν να υπάρχουν βέβαια αρκετές εταιρείες που κινδυνεύουν με ‘λουκέτο’.

Πολλές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται με τη μορφή Α.Ε και Ε.Π.Ε στο νομό Αιτωλοακαρνανίας έχοντας βέβαια δώσει ιδιαίτερη προτίμηση στις Α.Ε. Άλλωστε και από το δείγμα που επιλέχθηκε στην παρούσα εργασία φαίνεται και η αναλογία Α.Ε και Ε.Π.Ε (40 Α.Ε και 23 Ε.Π.Ε). Θα πρέπει όμως οι επιχειρήσεις αυτές να ξεπεράσουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν και να καταφέρουν σε κάποιο βαθμό να ορθοποδήσουν ξανά.

Για να επιτευχθεί αυτό θα πρέπει οι επιχειρηματίες να ενημερωθούν για τις νέες μεθόδους ανάπτυξης για τις Μ.Μ.Ε και να ενισχύουν σε τακτά χρονικά διαστήματα την παραγωγική τους δυναμικότητα, εισάγοντας νέες τεχνολογίες και καινοτόμες ιδέες προκειμένου να καταφέρουν να επιβιώσουν από τον συνεχή και επώδυνο ανταγωνισμό με τις μεγάλες επιχειρήσεις. Εδώ αξίζει να σημειωθεί ότι για να καταφέρουν να νικήσουν αυτή τη μάχη θα πρέπει να προσαρμόσουν τις τιμές των προϊόντων και των υπηρεσιών τους στα ήδη υπάρχοντα δεδομένα, όπως είναι οι οικονομικές δυσκολίες του καταναλωτή. Για να επιτευχθεί αυτό θα πρέπει να στοχεύσουν στη μείωση του κόστους παραγωγής και όχι στην αύξηση της τιμής.

Αδιαμφισβήτητα ο νομός μπορεί να αναπτυχθεί περισσότερο οικονομικά από τον κλάδο των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, που χωρίς υπερβολές αποτελούν το πιο σημαντικό κομμάτι της οικονομίας του. Οι επιχειρήσεις αυτές έχοντας γερές βάσεις και ισχυρή ανάπτυξη θα καταφέρουν να δυναμώσουν την οικονομία του τόπου και εν συνεχεία το κοινωνικό του “status”.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

A. Ελληνική και Ξένη Βιβλιογραφία

1. Ζοπουνίδης, Κωνσταντίνος. *Χρηματοοικονομική Στρατηγική Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων στην Ελλάδα*. Αθήνα: Κλειδάριθμος, 2000
2. Καλαμαράς, Νικόλαος- Ντιμέρης, Λάζαρος. *Γενική Λογιστική*. Αθήνα: Σταμούλης, 2009
3. Καμπουρίδης, Γεώργιος. *Η στρατηγική της ποιότητας και η ελληνική Μικρομεσαία Επιχείρηση*. Αθήνα: Κλειδάριθμος, 2007
4. Σαρσέντης, Βασίλειος- Παπαναστασάτος, Αναστάσιος *Λογιστική Εταιρειών*. Αθήνα: Σταμούλης 2008
5. Σιάφακας, Αναστάσιος. *Στοιχεία Λογιστικής και Ανάλυση Ισολογισμών*. Αθήνα: Σμπίλιας, 1997
6. Τζωρτζάκης, Κωνσταντίνος- Αλεξία Μαίρη Τζωρτζάκη. *Οργάνωση και Διοίκηση*. Αθήνα: Rosili, 2007
7. Loongenecker, Justin –Moore, Carlos- Petty, J. William. *Small business management*. 1998

B. Ηλεκτρονικές Πηγές

www.digitalschool.minedu.gov.gr, Στατιστική, 20.08.2013

www.et.gr, Αναζήτηση με στοιχεία εταιρείας, 12.07.2013

www.e-boss.gr, Επιχειρηματικός Κατάλογος – Αποτελέσματα αναζήτησης,
11.07.2013

www.expertsacademy.gr, Ν. Κολοβός, Τι είναι επιχειρηματικότητα - Τι είναι
επιχείρηση, 06.12.2010, 01.06.2013

www.europa.eu.gr, Ορισμός των πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων
επιχειρήσεων, 20.05.2003, 01.06.2013